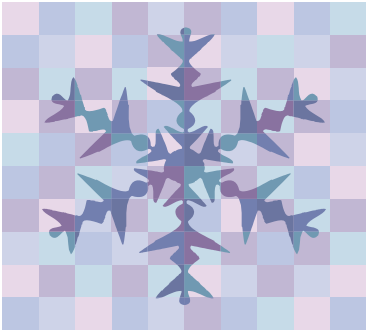

1

فصل اول

سرزمین، آب و هوا

این فصل شامل اطلاعاتی در مورد خصوصیات طبیعی و تقسیمات کشوری ، آب و هوا و محیط زیست میباشد .

1- مشخصات طبیعی و تقسیمات کشوری

استان سیستان و بلوچستان با وسعت حدود 187502 کیلو متر مربع معادل 11/5 درصد مساحت کشور را به خود اختصاص داده است . این استان بین 25 درجه و 3 دقیقه تا 31 درجه و 29 دقیقه عرض شمالی و 58 درجه 49 دقیقه تا 63 درجه و 20 دقیقه طول شرقی واقع شده است و از شمال به استان خراسان جنوبی ، از جنوب به دریای عمان ، از شرق به کشورهای افغانستان و پاکستان و از غرب به استان های کرمان و هرمزگان محدود شده است .

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری این استان دارای 14 شهرستان ، 37 مرکز شهری ، 40 بخش ، 102 دهستان و 9236 آبادی کد دار است .

2- عوارض طبیعی

2-1- ارتفاعات

کوههای این استان جزو رشته کوههای مرکزی ایران است و شامل ناهمواریهای مشرق چاله لوت و ارتفاعات دیواره شرقی و جنوبی چاله جاز موریان می باشد . این کوهها به هم متصل نیستند بلکه حوضه های پست داخلی در فواصل آنها رشته های مشخصی را به وجود آورده است . پهنای کوهستانی از شمال به جنوب افزایش می یابد . به طور کلی این ناهمواریها شامل دو قسمت می شوند :

- کوههای بلوچستان :

کوههای بلوچستان بین چاله لوت و جاز موریان و بیابان ماشکید (ماشکل) و سواحل دریای عمان گسترده شده اند . ارتفاعات مهم این ناحیه عبارتند از کوه تفتان ، کوه بزمان ، کوه بیرک ، ملک سیاه کوه و کوههای بزم پشت .

* کوه تفتان : در جنوب شرقی ایران و در 50 کیلو متری شمال شرقی شهر خاش واقع شده است . این کوه با ارتفاع 4042 متر از سطح دریا یکی از آتشفشانهای نیمه فعال ایران است که از دهانه آن همواره بخار گوگرد خارج می شود .

* کوه بزمان : این کوه در شمال چاله جاز موریان با ارتفاع 3497 متر از سطح دریا قرار گرفته است . این کوهها چاله لوت را از جاز موریان جدا می کند .

* کوه بیرک : از ارتفاعات شهرستان سراوان است که یکی از مناطق عشایری استان نیز می باشد .

* ملک سیاه کوه : این کوه آتشفشانی خاموش است با ارتفاع 1642 متر از سطح دریا و در شمال

شهرزاهدان واقع شده است و نقطه مرزی مشترک ایران و پاکستان و افغانستان را تشکیل می دهد .

* کوههای بم پشت: این کوهها در حد فاصل شهرستان سراوان و چابهار واقع شده اند .

* رشته کوههای پیر سوران: این رشته کوهها در مغرب استان واقع شده است که کویر لوت را از بلوچستان جدا می سازد .

- کوههای سیستان :

این کوهها با جهت شمال جنوبی ، شامل چین خوردگیهای فشردهای هستند که از غرب به بیابان لوت و از شرق به دشت سیستان منتهی می گردد .

* کوه خواجه : توده بازالتی کوه خواجه در حاشیه دریاچه هامون و در مغرب زابل بین فرا رود و کوه زرد ، تنها کوه دشت سیستان است . ارتفاع این کوه از سطح دریا حدود 900 متر است .

2-2- رودخانه ها

* رودخانه هیرمند: منبع اصلی تأمین آب دشت سیستان و در حقیقت شاهرگ حیاتی منطقه سیستان است که از کوههای هند و کش و ارتفاعات بابایغما در چهل کیلومتری غرب کابل در افغانستان سرچشمه می گیرد و پس از طی مسافت 1050 کیلومتر وارد خاک ایران می شود و در نقطه مرزی به دو شاخه تقسیم می شود . یک شاخه در امتداد مرز جریان پیدا می کند و پریان مرزی (مرز مشترک ایران و افغانستان) نامیده می شود که این شاخه پس از جریان در نوار مرزی و انشعاب شاخه های شیر دل ، نیاتک و غیره از آن وارد خاک افغانستان شده و نهایتاً به دریاچه هامون می ریزد . شاخه دیگر در ناحیه جنوب شرقی - غربی مستقیماً وارد خاک این منطقه می گردد . در محل سد زهک دوشاخه فرعی تحت نامهای رود (نهر) « شهر » و « طاهری » از آن منفک شده و شاخه اصلی در همان جهت ادامه مسیر می دهد و پس از طی چند کیلومتر سد سیستان و پل «نهر آب » بر آن تعبیه و نهایتاً در محل « لورگ باغ » وارد دریاچه هامون می گردد ، لازم به توضیح است از کلیه شاخه های اصلی و فرعی در طول مسیر ، انهار درجه 3 و 4 جهت شرب اراضی کشاورزی انشعاب پیدا می کند .

* رودخانه بمپور : رودخانه بمپور یکی از رودخانه های دائمی پر آب بلوچستان و از ارتفاعات کارواندر که در 120 کیلومتری شمال شرقی ایرانشهر واقع شده ، سرچشمه گرفته است . سه شاخه های عمده رودخانه بمپور عبارتند از : کارواندر ، ایرندگان و دامن که پس از به هم پیوستن و مشروب نمودن روستاهای اطراف و همچنین رسیدن به سد بمپور ، کلیه اراضی سد بمپور را مشروب نموده و ما بقی اب این رودخانه به ریگزارهای جازموریان می ریزد .

* رودخانه سرباز : این رودخانه از شاخه های اصلی رودخانه باهو کلات است . طول رودخانه سرباز تا باهو کلات 170 کیلومتر است و خود از به هم پیوستن رودهای فرعی تشکیل می یابد که بزرگترین آنها رودخانه نسکند است که از نسکند سرچشمه می گیرد . تراکم آبادیها در مسیر این رودخانه زیاد است و زمینهای زراعی آنها از همین رودخانه مشروب می گردد .

* رودخانه باهو کلات : از به هم پیوستن کاجو و سرباز به وجود می آید و پس از گذشتن از دشتهای باهو کلات و دشتیاری ، به خلیج گواتر در دریای عمان می ریزد و سد پیشین که از مهمترین تأسیسات آبی در جنوب این استان است ، بر روی این رودخانه بسته شده است . این رودخانه زیستگاه تمساح پوزه کوتاه ، « گاندو » ، این جانور نادر و در معرض انقراض است این جانور را در برکه هایی که در اطراف کاجو و سرباز وجود دارد ، می توان یافت

* رودخانه کهیر (نیکشهر) : این رود خانه سیلابی ، از ارتفاعات « تنگ سرحه » و اطراف نیکشهر سرچشمه گرفته سیلابهای آن نهایتاً در غرب کنارک به دریای عمان می ریزد .

* رودخانه ماشکید (ماشکل) : این رودخانه از کوههای جنوب شرقی بلوچستان (زابلی ، سیب ، سوران) سرچشمه می گیرد و پس از عبور از شمال بم پشت ، سیلابهای کوههای سرحد به آن می پیوندد و وارد پاکستان می شود . شاخه های اصلی این رود خانه عبارتند از سیمیش ، روتک و ماشکید که هر یک به نحوی در آبادی مناطق سیب ، سوران زابلی و شهر سراوان نقش دارند .

* رودخانه رایج (فنوج) : این رود خانه از ارتفاعات فنوج و بنت سرچشمه می گیرد و پس از مشروب کردن بسیاری از اراضی و روستاهای اطراف خود وارد شهرستان چابهار شده و از آنجا به دریای عمان می ریزد .

* رودخانه تهلاب (تلخ آب) : این رود خانه از ارتفاعات اطراف کوه تفتان سرچشمه می گیرد و پس از مشروب ساختن لادیز و عبور از ناحیه میر جاوه (دشت تهلاب) به سمت جنوب شرق پیش می رود و با الحاق به شاخه گزو ، پر آب گشته و از مرز ایران وارد پاکستان می شود .

3-2 - دریاچه ها

* دریاچه هامون (سیستان) : این دریاچه در دشت سیستان با مساحت 4000 کیلومتر مربع و عمق متوسط 5 متر (در فصول پر آبی) بزرگترین دریاچه آب شیرین کشور است که در شمال و شمال غربی این دشت قرار گرفته است و به سه قسمت پوزک ، صابوری و هیرمند تقسیم شده است . این دریاچه از طریق رود خانه سیستان ، رودخانه پریان مرزی ، فراه رود ، چخان رود ، خاش رود از افغانستان و بندان ، شورو و چند رودخانه کوچک دیگر تغذیه می شود .

اهمیت این دریاچه به خاطر آب شیرین آن و امکان پرورش و صید ماهی در سالهای پر آبی و تأمین علوفه دامها از طریق حاشیه و نیزارهای آن می باشد . همچنین در مواقع پر آبی مازاد آب دریاچه از طریق آبراه شيله در قسمت جنوب غربی دریاچه ، به طرف مرز افغانستان بر می گردد و در محلی بنام گوده زره در شن زار ها فرو می رود .

* دریاچه جاز موریان : دریاچه فصلی است و در مغرب بلوچستان واقع شده و بیشتر آن در استان کرمان قرار دارد و ما بین کوههای مکران و کوههای شاهسواران قرار گرفته است . رود های هلیل رود و بمپور به این دریاچه می ریزند . این دریاچه دارای آب شیرین است و علت این شیرینی فرو رفتن آب در زمینهای آن است و ساکن نمی باشد و دارای نیزارها و علفزارهای فراوانی است .

3- منا بع تأمین آب و حوزه آبریز و شبکه رودخانه ها

آب این استان از طریق 8146 حلقه چاه 1681 رشته قنات و 1053 رشته چشمه با میزان آبدهی 1212 میلیون متر مکعب و رودخانه های هیرمند ، سرباز ، لادیز و بمپور با میزان آبدهی متوسط 4800 میلیون متر مکعب تأمین می شود .

4- اقلیم

استان سیستان و بلوچستان دارای اقلیم بیابانی و نیمه بیابانی میباشد. میانگین بارش سالانه در این استان حدود 100 میلی متر و متوسط دمای آن از 22 الی 37 درجه سانتیگراد در تغییر است.

5- پیشینه تاریخی، آداب و رسوم منطقه

5-1- سیستان

سیستان در آئین زردشتی از مقام و مرتبه بالایی برخوردار است. محل دریاچه فرزندان که همان دریاچه هامون است در سیستان آمده است. ویشناسپ (گشتاسپ) پسر لهراسب پادشاه کیانی که مطابقی شاهنامه و اساطیر ایران، زردشت در زمان او ظهور کرد، در کنار دریاچه هامون برای آناهیتا نذر کرد. هامون همان دریاچه ای است که مطابق آیین زردشتیان سه موعود زردشتیان در کنار آن زاده می شوند. از هلمند سیستان در وندیداد نیز یاد شده است، و در زامیاد یشت آمده که سیستان وطن کیانیان است. در آنجا آمده است که «فر کیانی کسی راست که در سرزمینی که در آنجا دریای کیانسه (هامون) واقع است شهریاری دارد، دریایی که رود هلمند در آن فرو می ریزد.»

آورده اند که نطفه زردشت، پیامبر آئین زردشتی، توسط یکی از ایزدان به ایزد آب (ناهید) سپرده شد تا در این دریاچه حفظ شود و در هزاره های سه گانه پایان جهان، از آنها موبدان زردشتی در وجود آیند. آنچه ذکر شد به واقع بخشی از سوابق اساطیری سیستان بود که می تواند به تعبیری سوابق تاریخی نیز منظور شود. همچنین سیستان در رساله ای پهلوی به نام «شگفتی ها و برجستگی های سیستان» که احتمالاً در اواخر دوران ساسانی یعنی بیش از هزار و چهار صد سال پیش نوشته شده است، مورد ستایش قرار گرفته است.

نویسنده که ظاهراً خود از ناحیه سیستان بوده است خصوصیات در خور توجه این ناحیه و تاریخ آن را، که از نظر زردشتیان اهمیت داشته، به اختصار شرح داده است:

- 1- رود خانه هیرمند، دریاچه فرزندان، دریاچه کیانسه (هامون) و کوه اوشد اشتار (کوه خواجه)
- 2- هوشیدر و هوشیدر ماه و سو شیا نس، سه تن از منجیان دین زردشتی که در آنجا متولد خواهند شد و ظهور خواهند کرد.
- 3- سیستان پناهگاه فرزندان شاهان کیانی پس از قتل ایرج بود.

4- دین زردشتی نخست در این ناحیه تبلیغ شد و پیروانی مانند سین پیدا کرد که همراه با برز مهر بغان نسک اوستا را تدوین کرد و پس از حمله اسکندر، اوستا سینه به سینه فقط در این ناحیه حفظ شد. وجود آتشگاههای مهم در سیستان که در زمان پارتیان (کوه خواجه) و ساسانیان (کرکوی) از اهمیت بسیار برخوردار بوده اند، باز نیز از اهمیت تاریخی و مذهبی سیستان در گذشته باستان ایران نشان دارد. در تاریخ سیستان متن یکی از سرودهایی که در آتشکده کرکوی خوانده می شده است و ظاهراً جزو معدود شعرهایی است که اگر چه به خط فارسی است، اما هم از نظر زبان و هم از نظر وزن، باید آن را شعری پهلوی محسوب داشت آمده است.

خرابی عمده سیستان که پیش از آن انبار گندم آسیا لقب گرفته بود، در عهد استیلای تیمور لنگ (771-708 هجری قمری) روی داد. وی با خراب کردن بند معروف رستم آسیب اساسی به کشاورزی سیستان وارد کرد. این سد که به نام سد گرشاسبی نیز معروف بوده است، تمام اراضی سیستان را آبیاری مینموده است بسیاری از آیین، مراسم و اعتقادات فعلی مردم سیستان، مانند دیگر مناطق ایران به سوابق تاریخی و اساطیری، از جمله آنچه در بالا ذکر شد، بر می گردد. برای نمونه در سیستان (نقل از معمرین) برای عید نوروز نانی طبخ می کردند که به آن قلیفی میگفتند. برای پختن این نان، آرد سفید گندم را با روغن فراوان

می آمیختند، خمیر را ورقه ورقه به روغن آغشته می کردند و سپس چانه های نان را در دیگ مسی که به آن قلیف می گفتند، می گذاشتند. زیر وبالای این دیگ مسی را به آتش می اندودند. این نان روغنی مانند گولاچ است که سنگسری ها که خود پسر عموهای سکایان سیستانند هنوز در پایان سال می پزند. و گفته اند که گولاچ همان نان درون، مربوط به مراسم مذهبی زردشتیان است که در هنگام جشن فرورد گان حاضر می کردند. مراسم مربوط به نوروز، آیین های کوه خواجه، اعتقادات و باورهای مردم، سفره هایی که با نام های مختلف، متکی بر آیین های قدیم ایرانیان همچنان گسترده می شود، تا قسم خوردن به سوی چراغ، همه نشانه هایی از ارتباط سیستان فعلی با گذشته باستانی، تاریخی و اساطیری آن دارد.

از جنبه صرفاً تاریخی، باید گفت که سکاها از میان هخامنشیان از بهترین افواج لشکر به حساب می آمدند. ساسانیان در میان نیروهای کمکی، بیش از همه به سکستانیان اطمینان داشتند، یعنی سکاها می که در ایالت زرنگ مسکن گرفته بودند در تاریخ سیستان نیز آمده است که سیستان را مدینه العذرا گویند که «هرگز هیچکس نتوانست آن را ستن الا تا بدانند و نتوانند تا ابدالدهر، و مردان مرد حربی باشند و حرب و شوریدن سلاح، عادت کرده باشند که آن، ایشان را از خردی تا بزرگی پیشه باشد و به تعلیم جنگ و مقاتله آموخته باشند».

چنین پیشینه تاریخی بی شک موجب آداب، عادات، اخلاق و باورهای خواهد بود که نمونه آن به عنوان یک فرهنگ تا همین اواخر دیده می شده است: «آنها (سیستانیان) تا همین اواخر به حکم این فرهنگ (سلحشوری)، نوزاد پسر را پس از تولد از پوست خشک شده دهان گرگ می گذراندند تا دلیر بار آید و نامهای گرگ علی و شیر علی و جنگی و گردان و لشگر خان و دلاور بر آنها می نهادند و می نهند».

2-5- بلوچستان

پیش از اسکان بلوچان در بلوچستان از حضور نژاد سیاه پوست در نواحی ساحلی جنوب ایران سخن گفته شده است. اگر چه منشأ این حضور، مشخص نیست و مورخین مختلف دلایل متفاوتی را در این زمینه ذکر کرده اند، اما آنچه در این مدخل برای ما محل اعتبار است، همانا حضور ایشان است. چنین حضوری، چه در قرون قبل و چه در حال حاضر اثرات فرهنگی بسیار بر آداب و رسوم و اعتقادات مردم بلوچستان، به ویژه بلوچستان جنوبی، مکران داشته است. نمونه های از چنین تأثیری را در مراسم گواتی آشکارا می بینیم. حضور دراویدی ها در منطقه، پیش از آمدن آریاها، نیز عوارض و اثرات فرهنگی ای داشته است که جا برای تحقیق دارد. می دانیم که اقوام دراویدی از پر جمعیت ترین ساکنین هند، پیش از ورود مهاجرین آریایی بوده اند.

زبان دراویدی، گروهی مستقل از زبانها است که بیشتر در جنوب هندوستان و سیلان شایع است. فرای براهویی ها را که از جمله ساکنین بلوچستان فعلی می باشند، فرزندان نژاد دراویدی دانسته است. وجود این نژاد در بلوچستان، نیز خود زمینه ساز آداب و رسوم نشأت گرفته از هند باستان است که متأسفانه در این مورد نیز پیش از این تحقیقی انجام نگرفته است.

یکی از قدیمی ترین اسنادی که نام «مک» در آن آمده است، کتیبه داریوش اول در بیستون است که در آن از مک به عنوان یکی از 23 سرزمین تحت پادشاهی داریوش نام برده شده است این سند نشان می دهد که مک (بلوچستان جنوبی) در زمان داریوش اول هخامنشی متعلق به ایران بوده و بالطبع کم و بیش با ایران مرکزی بده بستان فرهنگی داشته است.

همچنانکه پیش از این از فرای نقل کردیم، احتمالاً ساکنین بلوچستان در آن زمان قوم میکوی از اقوام دراویدی هند بوده اند. مکوران یا مکران در زمان ساسانیان یکی از نوزده شهرستان منطقه جنوبی کشور ایران محسوب میشد. بدین ترتیب در زمان ساسانیان نیز ارتباط میان بلوچستان و ایران مرکزی محرز است. در

شاهنامه آمده است که در همین زمان ساسانیان، به دستور بهرام گور ساسانی (420 تا 438 م.) هزاران مرد و زن لوری برای نواختن عود و دیگر سازها که در آن متبحر بودند، از هندوستان و از طریق بلوچستان به ایران وارد شدند. این لوریان همانها هستند که بعدها از ایران راهی اروپا شدند و با نام جیپسی یا کولی شناخته شده اند. اثر فرهنگی عبور این طایفه و ماندگاری برخی از آنان در بلوچستان عصر ساسانی (که هنوز خالی از قوم بلوچ بود) شاید نام لوری است که هم اکنون در بلوچستان به خنیاگران و آواز خوانان داده شده است. این پهلوانان که به نوعی پاسداران فرهنگ بلوچ بوده اند و هم اینک نیز راویان اسطوره ها و حماسه ها و تاریخ بلوچ می باشند، احتمالاً یادگاری از خنیاگران عصر اشکانی محسوب می شوند که پس از ورود بلوچان به منطقه، اینک راویان اشعار بلوچ و فرهنگ این قوم شده اند.

اما گذشته از سرزمین بلوچان، قوم بلوچ در زمان ساسانیان در نواحی شمال غربی و غرب ایران ساکن بوده اند. برای اثبات این سخن می توان از رساله کوچک «شهرستانهای ایران» به زبان پهلوی یاد کرد که تدوین اولیه آن احتمالاً به اواخر دوره ساسانی باز می گردد. در رساله مزبور از هفت کوهیار به معنای ساکنین کوه، یاد شده که از زمان های باستان در پد شخوارگر، نواحی کوهستانی طبرستان و گیلان، ساکن بوده اند. یکی از هفت کوهیار مزبور قوم بلوچ بوده است و میدانیم که این قوم در اواخر دوره ساسانی به منطقه کرمان کوچانیده شدند.

آنچه در شاهنامه درباره قوم بلوچ ذکر شده است، نشان دهنده آن است که این قوم در خدمت پادشاهان کیانی ایران بوده اند. اگر چه فردوسی آشکارا از خواستگاه بلوچان سخنی به میان نمی آورد، اما روایت او حاکی از آن است که به هر حال وی ایشان را متعلق به سرزمین مکران نیز نمی دانسته است.

فردوسی در بخش تاریخی شاهنامه نیز از بلوچان سخن می گوید. وی آورده است که در زمان خسرو انوشیروان بلوچان در گیلان، باعث آزار واذیت مردم شده بودند. این نکته می رساند که وجود این قوم در شمال ایران، چنانکه در متن پهلوی «شهرستانهای ایران» آمده است، مورد تأیید فردوسی نیز بوده است. بهر حال مطابق گفته فردوسی، خسرو انوشیروان قتل عام گسترده ای از مردم بلوچ صورت می دهد. کریستین سن کوچ احتمالی بلوچان به کوههای کرمان را در همین زمان می داند.

در زمان حمله اعراب به کرمان، در سال 23 هجری قمری، می بینیم که مردم کرمان از بلوچان و کوچان که در آن زمان در کوهپایه کوه قفص حدود کهنوج ساکن بودند، کمک می خواهند.

حضور بلوچان در کرمان، دست کم از زمان خسرو انوشیروان تا حمله اعراب، می تواند زمینه تاریخی ای برای کسب برخی آداب و سنن آن منطقه در میان قوم بلوچ باشد. به ویژه آنکه حضور بلوچان در کوههای کرمان تا زمان سلجوقیان نیز مورد تأیید برخی منابع می باشد.

بدین ترتیب با مهاجرت های متعدد بلوچان از شمال ایران به کوههای کرمان و سپس به مکران در جنوب بلوچستان فعلی شاهد آنیم که قوم بلوچ در سده های پیش و پس از ظهور اسلام با سابقه تاریخی متنوعی به لحاظ محل اسکان مربوط بوده اند و این سابقه بی شک در اعتقادات، باورها و همچنین آداب و رسوم ایشان داشته است.

از آنجا که تحقیقی مستند و فرا گیر در موضوع آداب و سنن بلوچان و ارتباط آن با سابقه تاریخی ایشان وجود ندارد، تنها می توان به برخی از سنن قدیمی ایشان که به تدریج در جامعه امروزی رنگ باخته است، اشاره بکنیم. برخی از سنن قدیمی بلوچان در زیر می آیند:

حال: سنتی است قدیمی به این ترتیب که وقتی دو نفر پس از مدتی به هم می رسیدند، آخرین اخبار از قیمت کالاها گرفته تا اتفاقات اجتماعی - سیاسی جامعه بلوچ و یا یک حادثه طبیعی را به اطلاع

یکدیگر می رسانیدند . وقتی گروهی از بلوچان سفر می کردند ، معمر ترین و نجیب زاده ترین ایشان خبرها را به اطلاع گروه مقابل می رساند .

مستأگی : پاداشی بود که درازای خبر خوب ، چون تولد یک فرزند پسر ، و یا یک پیروزی در یک حمله ، به خبر دهنده داده می شد .

نام : سنت نام گذاردن به فرزندان ، خاص بود ، چنانکه غالباً در روز ششم بعد از تولد نامی بر گرفته از نام اجداد شایسته آن طفل به او داده می شد ، اما برای سالهای نخست زندگی کودک ، از این نام محترم که رسماً به او تعلق داشت ، استفاده نمی کردند ، چه تصور بر این بود که در کودکی ممکن است رفتار نا شایسته ای از وی سر زند که مقابله با آن رفتار از سوی بزرگترها ، حمل بر نوعی بی ادبی به آن نام محترم گردد . پس برای کودک یک نام دیگر اختیار می شد که در صورت تنبیه وی ، نام اصلی از توهین مبرا باشد .

دیوان : دیوان نوعی اجتماع قبیله ای بود که مردمان را گرد هم جمع می کرد تا مسائل و مشکلات اجتماعی ، سیاسی و اقتصادی قبیله در آن مطرح شود . هر شخص عضو قبیله مجاز بود در دیوان حضور یابد و فعالانه در بحث ها شرکت نماید . دیوان در خانه سردار یا شیخ تشکیل می شد و گاه جایی جداگانه و مجزا داشت . هر کس از اعضای قبیله می توانست با شرکت در بحث های دیوان خود و دانسته هایش را برای قوم به نمایش بگذارد .

سنن مربوط به جرم و مجازات : در جامعه سنتی و قدیمی بلوچان ، جرم بر ضد هر فرد قبیله ، نوعی جرم بر ضد تمام افراد قبیله به حساب می آمد . از بزرگترین تنبیهات ، نفی بلد و اخراج فرد از قبیله بود .

آورده اند که مجازاتهای همراه با شکنجه که به ویژه در زمان ساسانیان در ایران متداول بوده است در میان بلوچان کمتر دیده شده است ، اما محاکمه از طریق امتحان (= ور) که در زمان ساسانیان بسیار رواج داشته ، در میان بلوچان نیز رایج بوده و معمرین می گویند که تا 50 سال پیش نیز تحت عنوان « نال » همچنان رایج بوده است . مطابق با این نوع ور ، برای اثبات بی گناهی یک فرد ، از مجرم می خواستند که دستش را در روغن داغ فرو برد و انگشتی را که در ته ظرف قرار گرفته ، بالا بیاورد . شاهدین بسیار نیز در زمان فعلی وجود دارند که اثبات بی گناهی افرادی را از این طریق نظاره کرده اند .

یکی از جرم های مهم که برایش تنبیه مرگ طلب می شد ، زنا بود . البته در کاستهای پایین اجتماع ، زن زنا کار طلاق داده می شد و زانی مجبور بود با وی ازدواج کند و در طبقات بالا ، نیازی به محاکمه نبود ، شوهر قادر بود که خود حکم را اجرا کند .

6- میراث فرهنگی و آثار باستانی

6-1- بلوچستان

آورده اند که بلوچستان از قدمتی 7000 ساله برخوردار است. سید سجادی به نقل از ژاریش، باستان شناس فرانسوی، قدمت تپه مهر گاره بلوچستان پاکستان را 5000 سال پیش از میلاد ذکر کرده است. در بلوچستان ایران سه محوطه باستانی شناسایی شده اند که متعلق به دوره پیش از تاریخ بوده اند. این سه محوطه که غالباً در جوار رودخانه دائمی بمپور کشف شده اند، بمپور خوراب و دامن نام دارند.

آنچه از دوره تاریخی می دانیم با کتیبه های عصر هخامنشی آغاز می شود. در کتیبه بیستون، داریوش اول شاهنشاه هخامنشی، سرزمین مکا یا مکران را یکی از 23 ایالت امپراطوری خود نامیده است. هرودوت نیز پس از داریوش نام مکا را در کتاب خود با عنوان چهاردهمین استان از 20 ساتراپی عصر هخامنشی ذکر کرده است.

اینکه استان مکا، قید شده در بیستون و کتاب هرودوت، دقیقاً شامل چه قسمتهایی از بلوچستان فعلی بوده اند، بی شک قسمت جنوبی پاکستان را در خود داشته است، اما اینکه آراخوزیا، یا قسمت شمال بلوچستان را تا چه حد در بر می گرفته است، اطمینان چندانی نداریم.

می دانیم که با حمله اسکندر به ایران، وی پس از رسیدن به مصب رود سند، با تعدادی از سپاهیان از مکران گذشت اما در این سفر، وضعیت سپاهش چنان رقت بار شد که آنان برای رفع گرسنگی ناچار به خوردن گوشت اسبهای خود شدند و سپس اسکندر به پورا یا پهره رسید که برخی معتقدند همان ناحیه بمپور است.

در دوره پارتیان از وضعیت گدروسیا (بلوچستان) اطلاعی نداریم. گمان می رود که گدروسیا نیز چون دیگر سرزمینهای پارتی به دست شاهان محلی اداره می شده است.

پس از تأسیس سلسله کوشان در شرق فلات ایران در حدود 128 ق.م. گدروسیا نیز به قلمرو کوشانیان ملحق شد، چه حکومت اشکانیان در این منطقه دچار ضعف شده بود. در این زمان بمپور به منزله پلی برای ارتباطات تجاری و فرهنگی میان ایران و هند محسوب می شد و بی شک آثاری از آن دوره درخشان در خود جای داده است.

احداث شهر اشکانی گزان خاص در ریگان و نیز احداث قلعه های بمپور، دزک، کیج، کهنوج، منوجان و بم از جمله اقدامات دولت اشکانی برای رونق بخشیدن به امر تجارت در منطقه بوده است.

در اواخر دوره ساسانی مکران یکی از 19 شهرستانی بود که در منطقه جنوبی کشور در فهرست رسمی تقسیمات کشوری امپراتوری ساسانی قرار گرفته بود و آورده اند که در همین زمان بوده است که بخشی از اقوام ساکن در نواحی شمال غربی و مغرب ایران به نام بلوچ به منطقه کرمان کوچانیده شدند.

در دوره معاویه شهر های مکران فتح شد (44 هجری قمری) و در دوره امویان و عباسیان، غارتهای بلوچها و کوچها از کرمان به سوی سیستان و خراسان بسط یافت. حکومتها مداوماً بلوچهای اسکان یافته در کرمان را مورد سرکوب قرار دادند چنانکه ظاهراً عضدالدوله دیلمی بسیاری از آنان را کشت اما دستبردهای آنان ادامه یافت تا آنکه محمود غزنوی، پسرش مسعود را برای جنگ با بلوچها به کرمان فرستاد و از این تاریخ کوچیدن بلوچها به مکران آغاز شد.

6-2- سیستان

*شهر سوخته: قدیمی ترین تمدنی که در سیستان آثار آن به جا مانده است، تمدن شهر سوخته است که به 3200 تا 2200 ق.م. تعلق دارد، به عبارت دیگر به پیش از 5000 سال پیش باز می گردد.

از نظر تاریخی به دوره مورد نظر « دوره آغاز تاریخی » می گویند . مشخصه مهم آن پیدایش خط است . در این دوره هنوز دولتها تشکیل نشده بودند ، اما ازدیاد تولید و جمعیت باعث شده بود که اجتماعات کوچک کشاورزی به مراکز شهری تبدیل شوند به عبارت دیگر اولین شهر های فلات ایران که شهر سوخته یکی از آنان در شرق فلات است ، در این زمان ساخته شده است .

مردم شهر سوخته با کار روی سنگ لاجورد که از کوههای بدخشان وارد می کردند ، روزگار می گذراندند و احتمال داده اند که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم محصول کار خود را به بین النهرین می فرستاده اند و با آن تمدن ، دارای روابط تجاری و فرهنگی بوده اند .

تا کنون در شهر سوخته معبدی یافت نشده است ، هم چنان که هیچ دیوار بزرگ یا قلعه دفاعی و یا حتی دروازه ای هم پیدا نشده است که می توان این همه را به صلح جویی مردم منطقه تعبیر کرد . تنها یک گل نوشته در شهر کشف شده که اعداد و حروفی به خط ایلامی بر آن نگاشته شده است .

به نظر می رسد که شهر سوخته پس از 900 سال زندگی پر از کار و کوشش ناگهان رها شده است . دانشمندان مهمترین عامل ویرانی شهر را خشک شدن و جا بجایی دلتای رود هیرمند می دانند .

به هر حال به دلیل شرایط اقلیمی سیستان ، در حال حاضر لایه های سخت و سیمان مانند روی این شهر باستانی را گرفته و آن را از عوارض زمان محفوظ داشته است . نتیجه این حفاظت طبیعی سالم ماندن اشیایی است چون پارچه ، چوب ، طناب و حتی باقیمانده های ارگانیک ، مثل موی سر که در کمتر جایی در جهان مانند دارد از این روست که سیستان را بهشت باستان شناسان لقب داده اند .

* دهانه غلامان : دهانه غلامان اولین شهر هخامنشی است که تا کنون کشف شده است و از آنجا که نقشه شهر نقشه ای از پیش تعیین شده است ، می تواند نشانگر ویژگی های اقتصاد و فرهنگ یک شهر نمونه هخامنشی باشد . در این شهر ، ساختمانهای متعدد دولتی و مذهبی پیدا شده است که کمک موثری در راه تحقیقات در مورد مذهب هخامنشیان است .

این شهر احتمالاً همان زرنگ یا زرنکان است که در کتیبه داریوش از آن نام برده شده است . نکته جالب آن است که این شهر نیز از هر گونه آثار برج و بارو و دیوارهای دفاعی و قلعی عاری است .

عمر شهر احتمالاً تنها 150 تا 200 سال بوده است و مانند شهر سوخته سریعاً اما با آرامش و نظم تخلیه شده است . باز یکی از مهمترین عوامل چنین تخلیه ای را خشک شدن ناگهانی بستر رود خانه هیر مند دانسته اند . به نظر می رسد که ناد علی ، زاهدان کهنه ورام شهرستان سه شهر دیگری هستند که در طول تاریخ نام زرنگ را بر خود گرفته اند ، چه پس از تخلیه شهر ، مردمان نام شهر جدیدی را که در آن جای می گرفتند ، از شهر قبلی اکتساب می کردند .

آورده اند که قدیمی ترین محل زرنکای یا زرنگ ، شهر ناد علی بوده که بسیار قبل از هخامنشیان وجود داشته است ، دهانه غلامان در 25 کیلومتری شهر قبلی ، در زمان هخامنشیان بنا شده ، سپس رام شهرستان این وظیفه را به عهده داشته است و در دوره اسلامی مرکز سیستان ، همان زاهدان کهنه بوده که همچنان نام زرنگ داشته است .

* کوه خواجه : این اثر در دوره اشکانی در سیستان ساخته شده است . در 128 ق. م . سکاهای که قوم آریایی بودند از جانب شمال به سوی سیستان آمدند و آنجا را متصرف شدند و سکستان یا سیستان را بنا نهادند . این ایالت به تصرف اشکانیان در آمد و به صورتی گاه مستقل و گاه نیمه مستقل به زندگی خود ادامه داد . در این زمان کسی از خاندان سورن ، از سوی اشکانیان ، بر سیستان حکومت می کرد ، حماسه های مربوط به رستم ، که در اصل ایزدی هند و ایرانی بوده است ، در میان سکاهای ساخته شد .

کوه خواجه دارای آثار و بقایای یک کاخ اشکانی و همچنین یک دژ ساسانی موسوم به قلعه دختر است . همچنین از دوران اسلامی مقبره ای کخ با نام مقبره امامزاده ای به نام خواجه مهدی را در خود جای داده است ، مقبره ای که با نام مقبره خواجه غلطان نیز معروف است .

کاخ کوه خواجه در زمان اشکانیان ، مقر سکونت شاه سکستان از خانواده سورن بوده است و از شکوه و اهمیت بسیار برخوردار بوده است . بر دیوارهای کاخ ، نقش هایی یافت شده که نشان از الهامات هنر غربی دارد ، با این همه نقشها به طور کلی هویت ایرانی دارد .

* آتشکده کرکوی : در شهر قدیم سیستان با نام کرکوی قرار داشته است . آتشکده یا آتشگاه مزبور مورد ستایش و بزرگداشت زردشتیان بوده است . این آتشگاه تا قرن هفتم هجری قمری ، آبادان بوده و بنای آن را مربوط به روزگار کیخسرو می دانسته اند . ساختمان آتشگاه دارای دو قبه بزرگ است و بر سر هر قبه ، شاخی مانند شاخ گاو ساخته بودند . آتش آن که « هوش گر شاسب » نامیده می شده ، همواره روشن بوده است . سرودی منسوب به این آتشکده به زبان پهلوی در تاریخ سیستان نقل شده است .

7- زبان و مذهب

مردم استان سیستان و بلوچستان به لهجه سیستانی در منطقه سیستان و بلوچی در منطقه بلوچستان تکلم می کنند و لهجه های مکرانی و سرحدی در شمال بلوچستان نیز رایج است . در این استان 99/85 درصد جمعیت آن را مسلمانان شیعه و سنی (در منطقه بلوچستان غالباً پیرو مذهب تسنن شاخه حنفی و اکثر ساکنین منطقه سیستان را پیروان شیعه 12 امامی) تشکیل می دهند .

در پایان لازم به ذکر است از آنجایی که ایستگاههای هواشناسی در دلگان ، زابلی ، سیب و سوران و هیرمند سینوپتیک نمی باشد اطلاعات خواسته شده در آنها ثبت نمی شود .

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل

شهرستان

واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از بهم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و حد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

بخش

واحدی است از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از بهم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود می‌آورد.

شهر

محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگی‌های شهر می‌باشد.

دهستان

کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از بهم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم، شبکه واحدی را فراهم می‌نماید.

ایستگاه‌های سینوپتیک (ایستگاه‌های هواگزاری همزمان)

ایستگاه‌هایی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل درجه حرارت خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، مقدار تبخیر، فشار، ساعات آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تشعشع خورشید و ... براساس دستورالعمل‌های مشخص در رأس ساعات معین (به طور همزمان در سراسر جهان) اندازه‌گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاه‌های مخابراتی از قبیل (S.S.B) تلفن و تلکس، به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می‌شود.

حداقل مطلق

عبارت است از پایین‌ترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (24 ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

حداکثر مطلق

عبارت است از بالاترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (24 ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

رطوبت نسبی

مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

حوزه آبریز

به مساحتی از یک منطقه گفته می‌شود که رواناب حاصله از بارندگی‌هایی که روی آن می‌بارد تماماً به طور طبیعی به نقطه واحدی به نام نقطه ی تمرکز هدایت می‌شود. اگر نقطه تمرکز در داخل حوزه قرار گرفته باشد، یعنی حوزه محیط کاملاً مسدودی را تشکیل داده باشد آن را حوزه بسته (مانند حوزه دریاچه ارومیه) و اگر نقطه تمرکز در انتهای حوزه واقع شده باشد به نحوی که رواناب بتواند از حوزه خارج شود آن را حوزه باز می‌نامند. هر نقطه‌ای را که روی یک رودخانه در نظر بگیریم، برای حوزه‌ای که در بالادست آن نقطه واقع شده است، نقطه تمرکز به حساب می‌آید.

پارک ملی

به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، بیشه‌های طبیعی، اراضی جنگلی، دشت و کوهستان اطلاق می‌شود که نمایانگر نمونه‌های برجسته‌ای از مظاهر طبیعی ایران باشد و به منظور حفظ دائمی وضع زندگی و طبیعت آن و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی‌ها در شرایط کاملاً طبیعی، تحت محافظت قرار می‌گیرد.

پناهگاه حیات وحش

به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت و کوهستان اطلاق می‌شود که دارای زیستگاه‌های طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاص برای جانوران وحشی است و به منظور احیای این زیستگاه‌ها، تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

منطقه حفاظت شده

به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت و کوهستان اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی و یا حفظ و احیای رستنی‌ها، از نظر وضع طبیعی دارای اهمیت خاص است و تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

آثار طبیعی ملی

عبارت است از پدیده‌های نمونه و نادر گیاهی یا حیوانی یا اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیات ویژه طبیعی زمین و یا درختان کهن سال که با منظور داشتن محدوده متناسبی، تحت حفاظت قرار می‌گیرند.

نقشه تقسیمات سیاسی جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور
استاندارد ملی ایران و بلوچستان
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
گروه تهیه نقشه و GIS

نقشه تقسیمات سیاسی استان سیستان و بلوچستان

به تفکیک شهرستان و بخش

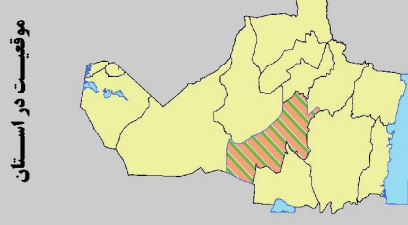
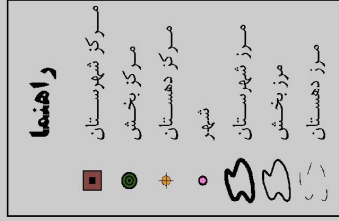
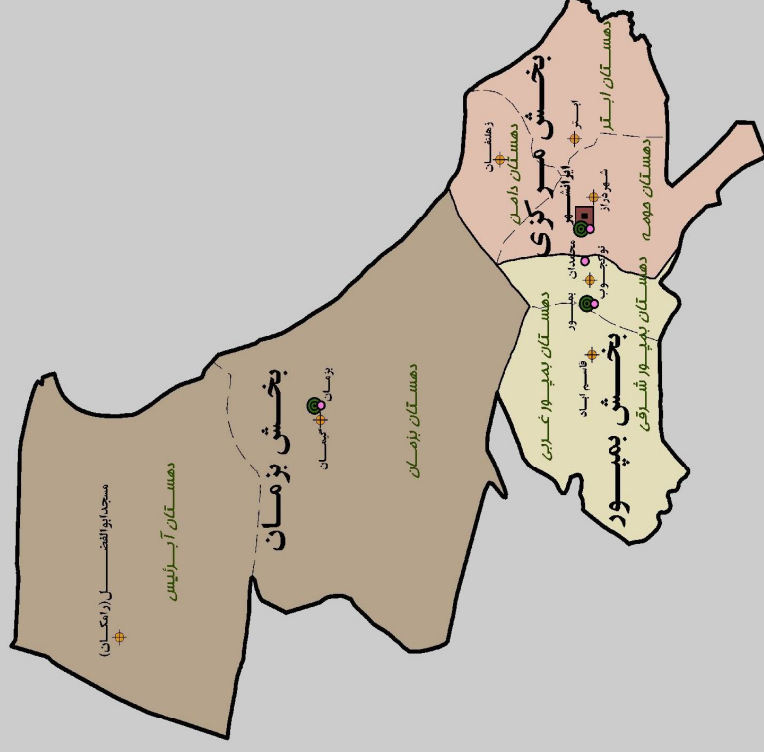

0 30 60 120 180 240 Kilometers

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان ایرانشهر

به تفکیک بخش و دهستان

استان خراسان و خراسان
 معاونت برنامه ریزی
 دفتر امور و اطلاعات
 گروه تهیه نقشه و GIS

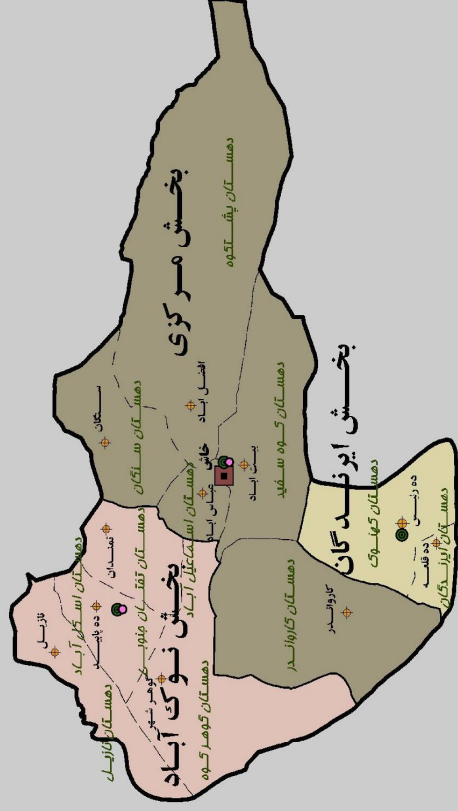
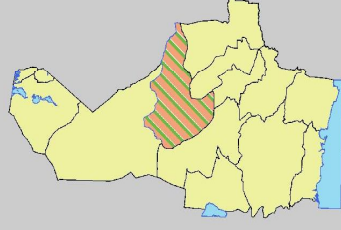
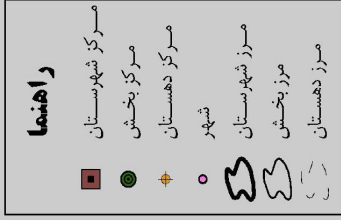

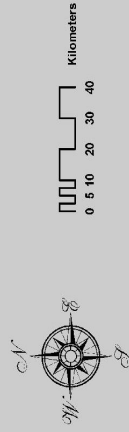
نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان خاش

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

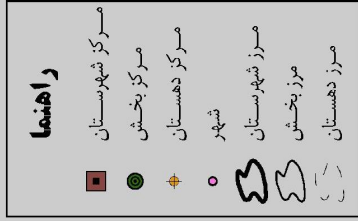
استان خراسان و خراسان
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
کارشناسان برنامه و GIS

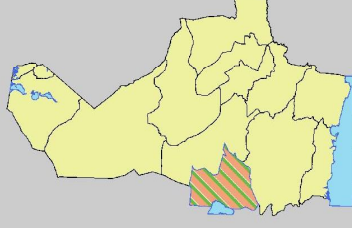

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان دلگان

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

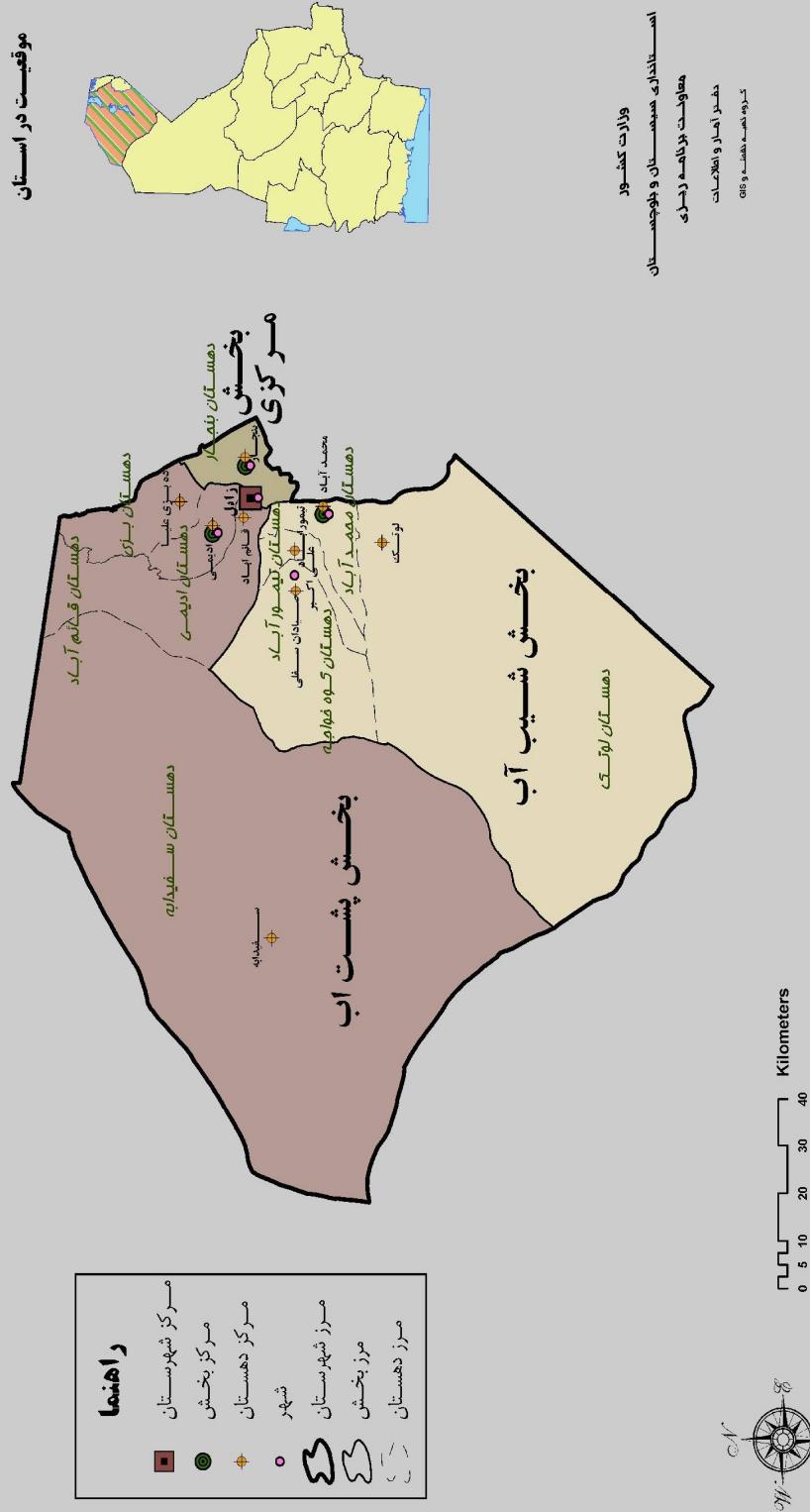

وزارت کشور
استاندارداری سیمستان و بونچستان
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
کروم نقشه و GIS

نقشہ قیامات سیاسی شہرستان زابل

بہ تفکیک بخش و دہستان

وزارت کشور

اساتذہ عالیہ و جلیقہ اساتذہ

معاونت پر خامه ریزی

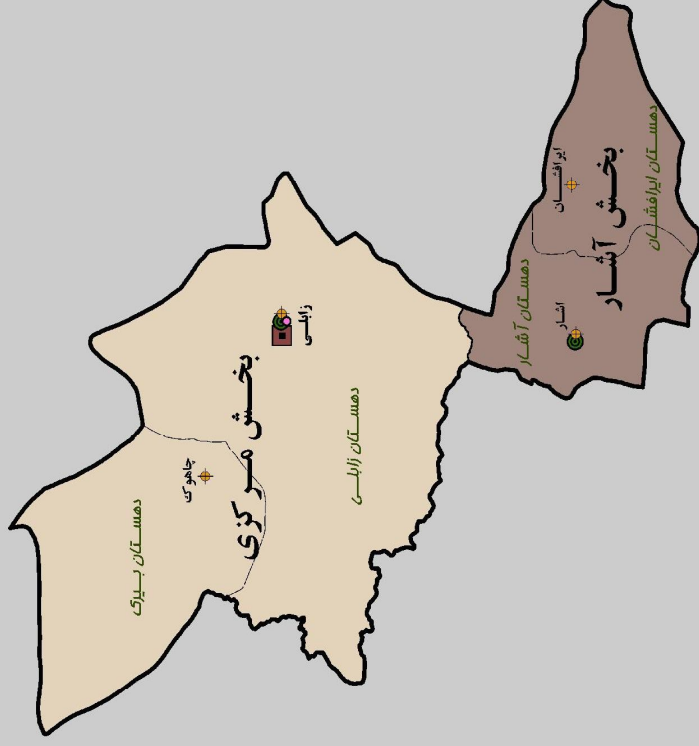
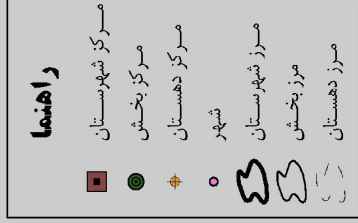
[illegible]

GIS 0.0 1.0 2.0 3.0 4.0 5.0 6.0 7.0 8.0 9.0 10.0 11.0 12.0 13.0 14.0 15.0 16.0 17.0 18.0 19.0 20.0 21.0 22.0 23.0 24.0 25.0 26.0 27.0 28.0 29.0 30.0 31.0 32.0 33.0 34.0 35.0 36.0 37.0 38.0 39.0 40.0 41.0 42.0 43.0 44.0 45.0 46.0 47.0 48.0 49.0 50.0 51.0 52.0 53.0 54.0 55.0 56.0 57.0 58.0 59.0 60.0 61.0 62.0 63.0 64.0 65.0 66.0 67.0 68.0 69.0 70.0 71.0 72.0 73.0 74.0 75.0 76.0 77.0 78.0 79.0 80.0 81.0 82.0 83.0 84.0 85.0 86.0 87.0 88.0 89.0 90.0 91.0 92.0 93.0 94.0 95.0 96.0 97.0 98.0 99.0 100.0 101.0 102.0 103.0 104.0 105.0 106.0 107.0 108.0 109.0 110.0 111.0 112.0 113.0 114.0 115.0 116.0 117.0 118.0 119.0 120.0 121.0 122.0 123.0 124.0 125.0 126.0 127.0 128.0 129.0 130.0 131.0 132.0 133.0 134.0 135.0 136.0 137.0 138.0 139.0 140.0 141.0 142.0 143.0 144.0 145.0 146.0 147.0 148.0 149.0 150.0 151.0 152.0 153.0 154.0 155.0 156.0 157.0 158.0 159.0 160.0 161.0 162.0 163.0 164.0 165.0 166.0 167.0 168.0 169.0 170.0 171.0 172.0 173.0 174.0 175.0 176.0 177.0 178.0 179.0 180.0 181.0 182.0 183.0 184.0 185.0 186.0 187.0 188.0 189.0 190.0 191.0 192.0 193.0 194.0 195.0 196.0 197.0 198.0 199.0 200.0 201.0 202.0 203.0 204.0 205.0 206.0 207.0 208.0 209.0 210.0 211.0 212.0 213.0 214.0 215.0 216.0 217.0 218.0 219.0 220.0 221.0 222.0 223.0 224.0 225.0 226.0 227.0 228.0 229.0 230.0 231.0 232.0 233.0 234.0 235.0 236.0 237.0 238.0 239.0 240.0 241.0 242.0 243.0 244.0 245.0 246.0 247.0 248.0 249.0 250.0 251.0 252.0 253.0 254.0 255.0 256.0 257.0 258.0 259.0 260.0 261.0 262.0 263.0 264.0 265.0 266.0 267.0 268.0 269.0 270.0 271.0 272.0 273.0 274.0 275.0 276.0 277.0 278.0 279.0 280.0 281.0 282.0 283.0 284.0 285.0 286.0 287.0 288.0 289.0 290.0 291.0 292.0 293.0 294.0 295.0 296.0 297.0 298.0 299.0 300.0 301.0 302.0 303.0 304.0 305.0 306.0 307.0 308.0 309.0 310.0 311.0 312.0 313.0 314.0 315.0 316.0 317.0 318.0 319.0 320.0 321.0 322.0 323.0 324.0 325.0 326.0 327.0 328.0 329.0 330.0 331.0 332.0 333.0 334.0 335.0 336.0 337.0 338.0 339.0 340.0 341.0 342.0 343.0 344.0 345.0 346.0 347.0 348.0 349.0 350.0 351.0 352.0 353.0 354.0 355.0 356.0 357.0 358.0 359.0 360.0 361.0 362.0 363.0 364.0 365.0 366.0 367.0 368.0 369.0 370.0 371.0 372.0 373.0 374.0 375.0 376.0 377.0 378.0 379.0 380.0 381.0 382.0 383.0 384.0 385.0 386.0 387.0 388.0 389.0 390.0 391.0 392.0 393.0 394.0 395.0 396.0 397.0 398.0 399.0 400.0 401.0 402.0 403.0 404.0 405.0 406.0 407.0 408.0 409.0 410.0 411.0 412.0 413.0 414.0 415.0 416.0 417.0 418.0 419.0 420.0 421.0 422.0 423.0 424.0 425.0 426.0 427.0 428.0 429.0 430.0 431.0 432.0 433.0 434.0 435.0 436.0 437.0 438.0 439.0 440.0 441.0 442.0 443.0 444.0 445.0 446.0 447.0 448.0 449.0 450.0 451.0 452.0 453.0 454.0 455.0 456.0 457.0 458.0 459.0 460.0 461.0 462.0 463.0 464.0 465.0 466.0 467.0 468.0 469.0 470.0 471.0 472.0 473.0 474.0 475.0 476.0 477.0 478.0 479.0 480.0 481.0 482.0 483.0 484.0 485.0 486.0 487.0 488.0 489.0 490.0 491.0 492.0 493.0 494.0 495.0 496.0 497.0 498.0 499.0 500.0 501.0 502.0 503.0 504.0 505.0 506.0 507.0 508.0 509.0 510.0 511.0 512.0 513.0 514.0 515.0 516.0 517.0 518.0 519.0 520.0 521.0 522.0 523.0 524.0 525.0 526.0 527.0 528.0 529.0 530.0 531.0 532.0 533.0 534.0 535.0 536.0 537.0 538.0 539.0 540.0 541.0 542.0 543.0 544.0 545.0 546.0 547.0 548.0 549.0 550.0 551.0 552.0 553.0 554.0 555.0 556.0 557.0 558.0 559.0 560.0 561.0 562.0 563.0 564.0 565.0 566.0 567.0 568.0 569.0 570.0 571.0 572.0 573.0 574.0 575.0 576.0 577.0 578.0 579.0 580.0 581.0 582.0 583.0 584.0 585.0 586.0 587.0 588.0 589.0 590.0 591.0 592.0 593.0 594.0 595.0 596.0 597.0 598.0 599.0 600.0 601.0 602.0 603.0 604.0 605.0 606.0 607.0 608.0 609.0 610.0 611.0 612.0 613.0 614.0 615.0 616.0 617.0 618.0 619.0 620.0 621.0 622.0 623.0 624.0 625.0 626.0 627.0 628.0 629.0 630.0 631.0 632.0 633.0 634.0 635.0 636.0 637.0 638.0 639.0 640.0 641.0 642.0 643.0 644.0 645.0 646.0 647.0 648.0 649.0 650.0 651.0 652.0 653.0 654.0 655.0 656.0 657.0 658.0 659.0 660.0 661.0 662.0 663.0 664.0 665.0 666.0 667.0 668.0 669.0 670.0 671.0 672.0 673.0 674.0 675.0 676.0 677.0 678.0 679.0 680.0 681.0 682.0 683.0 684.0 685.0 686.0 687.0 688.0 689.0 690.0 691.0 692.0 693.0 694.0 695.0 696.0 697.0 698.0 699.0 700.

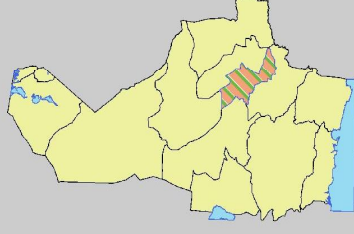

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان زابلی

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

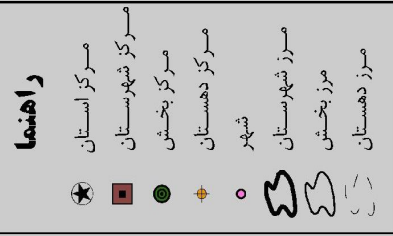
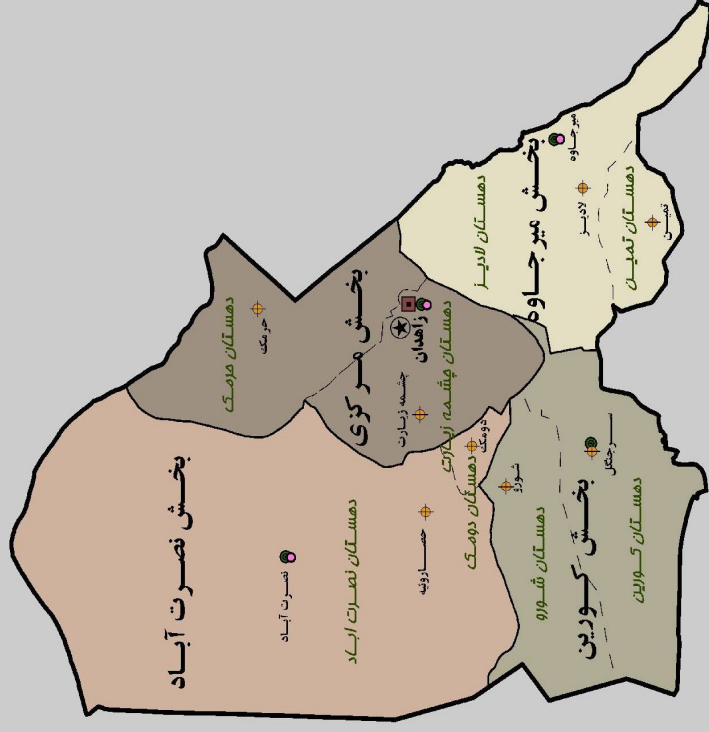

وزارت کشور
استانداری همکاران و جوامع
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
کروماتیک و نقشه و GIS

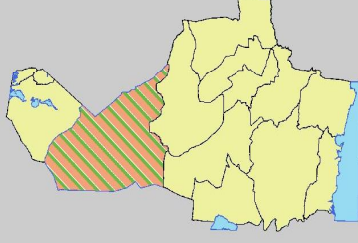

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان زاهدان

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

ولایت کشور
استان چهارمحال و بختیاری
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
کروم نموده نقشه و GIS

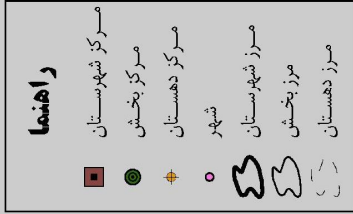
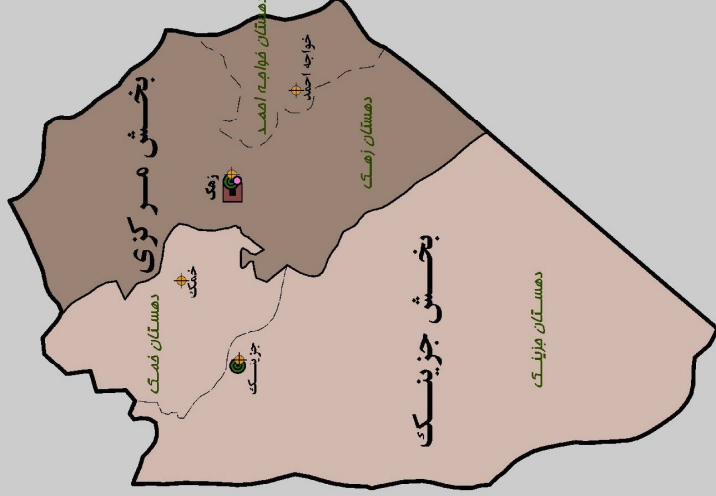
نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان زهک

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

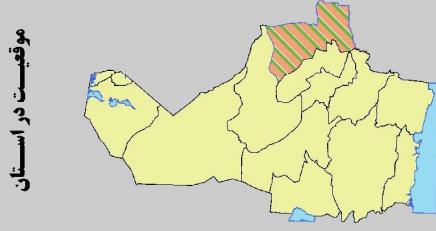
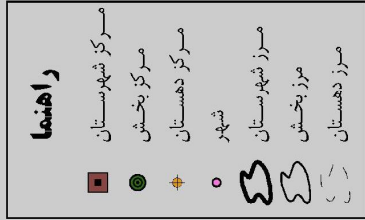
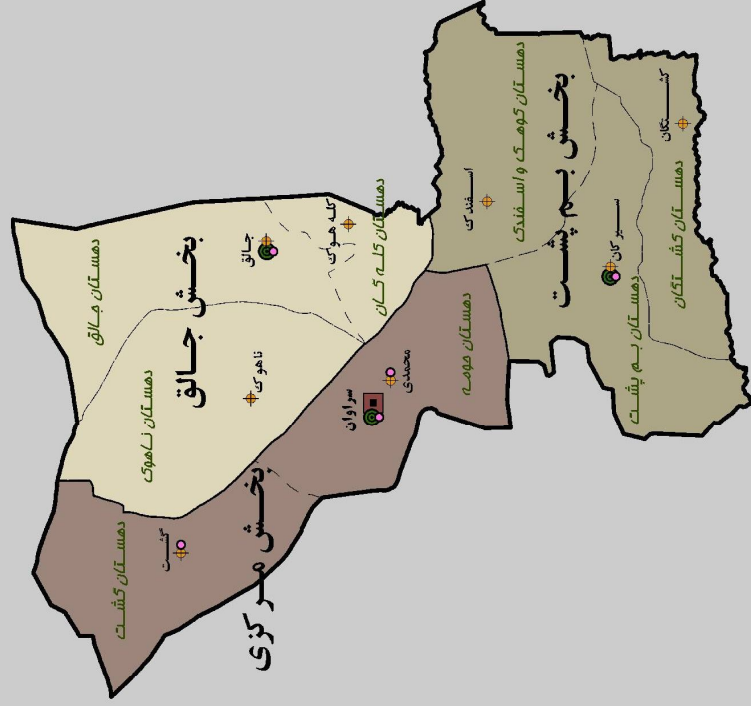
استانداری همه استان و ولایت
معاونت برنامه ریزی
دفتر امور و اطلاعات
کروم نقشه و GIS

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان سراوان

به تفکیک بخش و دهستان

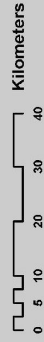
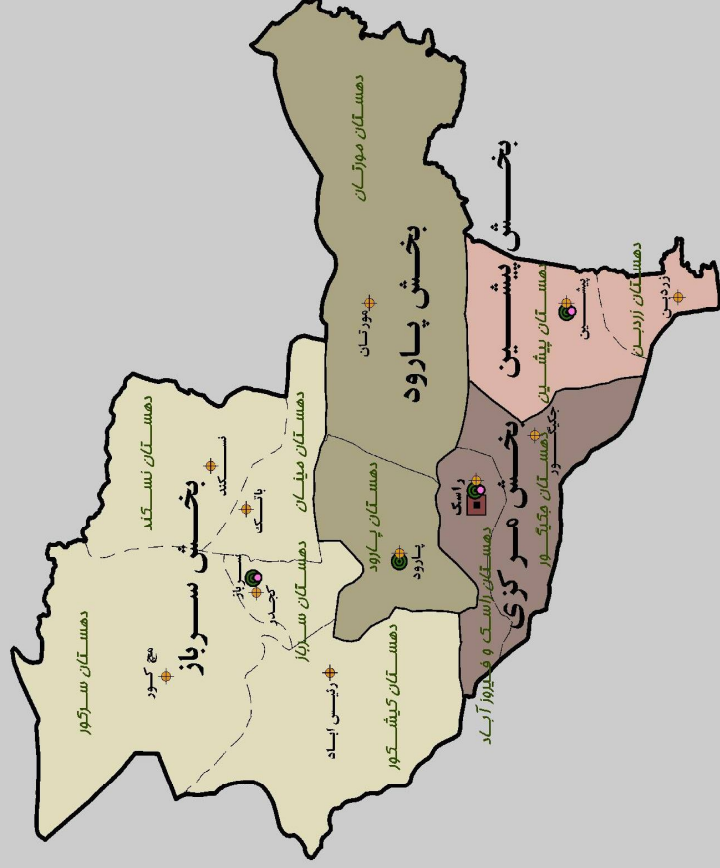
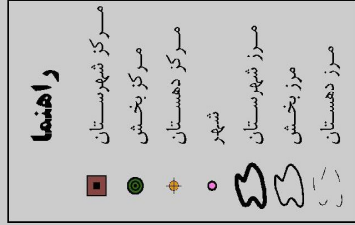
استان چهارمحال و بختیاری
معاونت برنامه ریزی
دفتر امور و اطلاعات
کد رهگیری: ۰۰۱

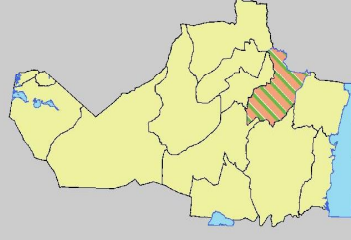
نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان سررباز

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

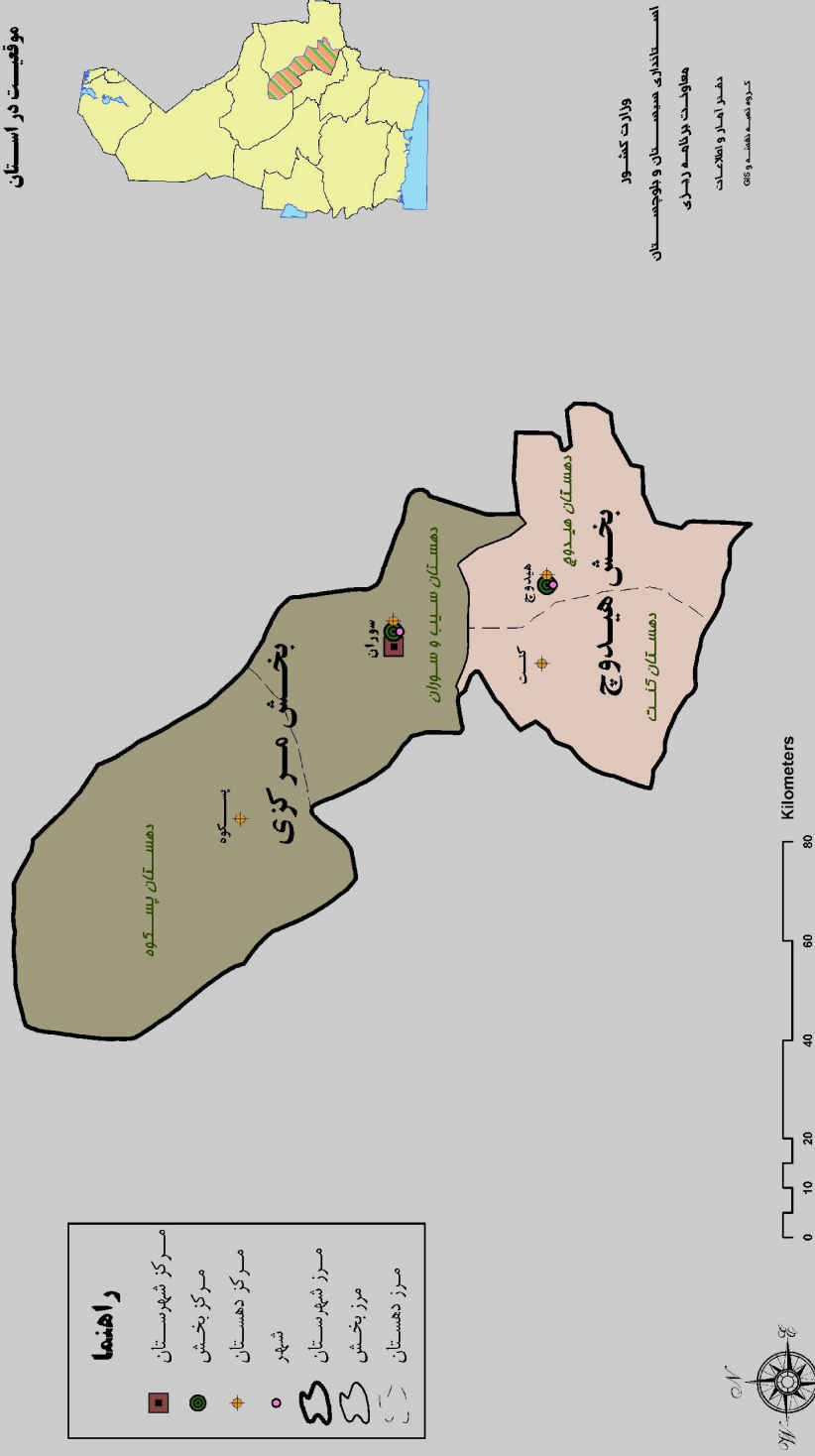
استاندارد ملی و دولتی
معاونت برنامه ریزی
دفتر آمار و اطلاعات
کروم لیمه فلت و GIS

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان سیب و سوران

به تفکیک بخش و دهستان

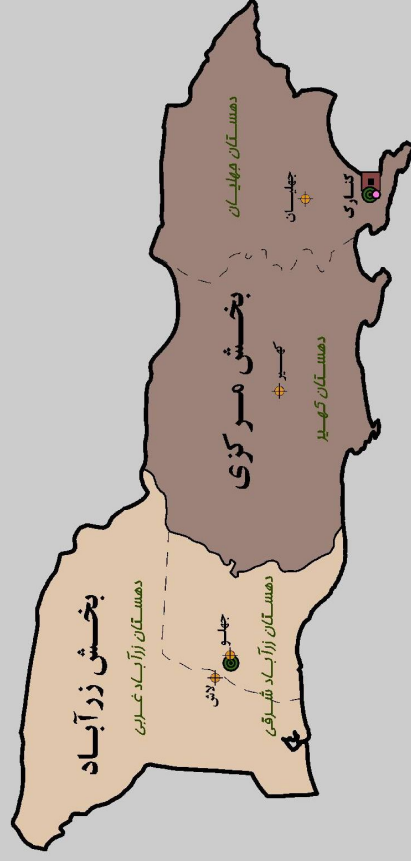

نقشه تقسیمات سیاسی شهر ستان کناری

به تفکیک بخش و دهستان

راهنما

- مرکز شهرستان
- مرکز بخش
- مرکز دهستان
- شهر
- مرز شهرستان
- مرز بخش
- مرز دهستان

Kilometers
0 5 10 20 30 40

استاندارد ملی و بین‌المللی
مقیاس 1:100,000
نقشه ایران و اطلاعات
کروماتیک و GIS

وزارت کشور

موقعیت در استان

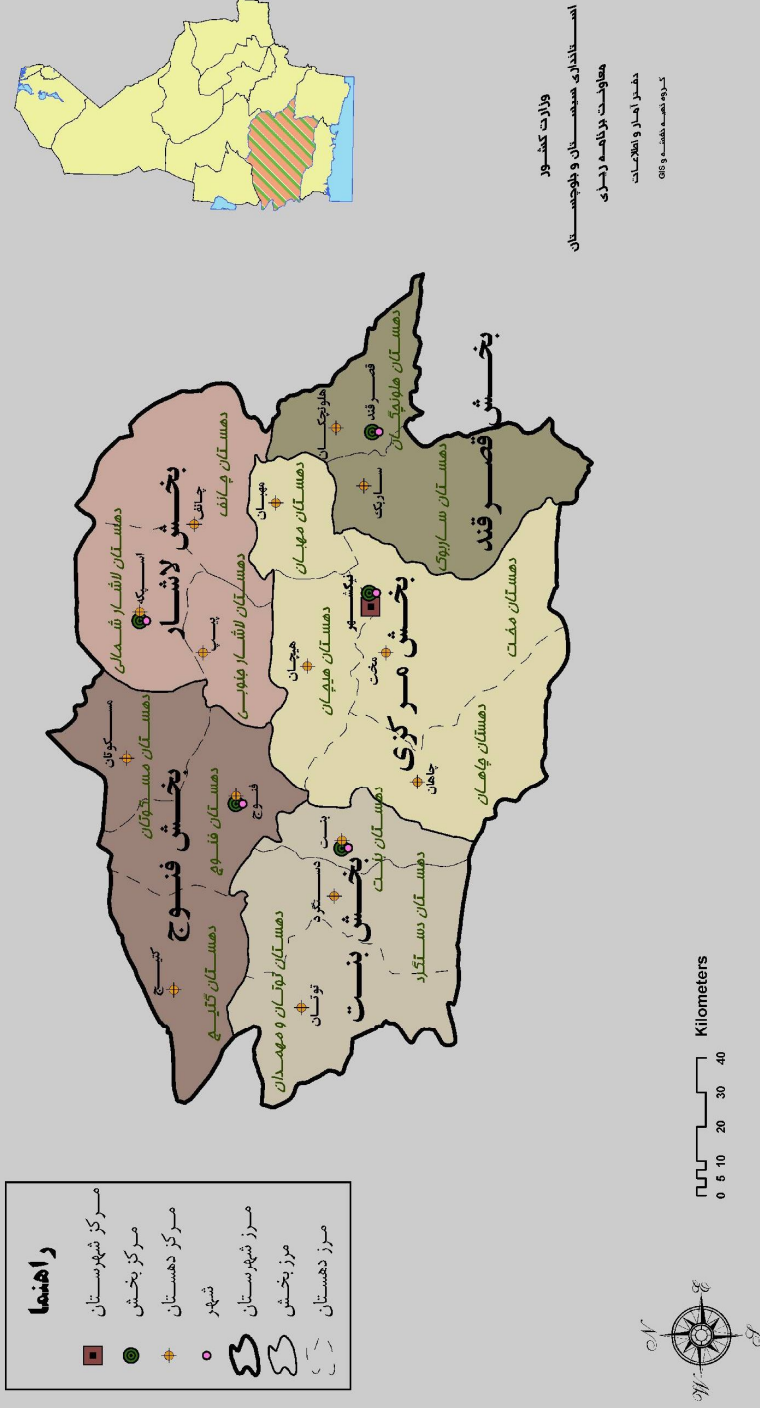

نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان نیکشهر

به تفکیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

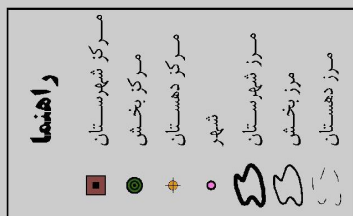
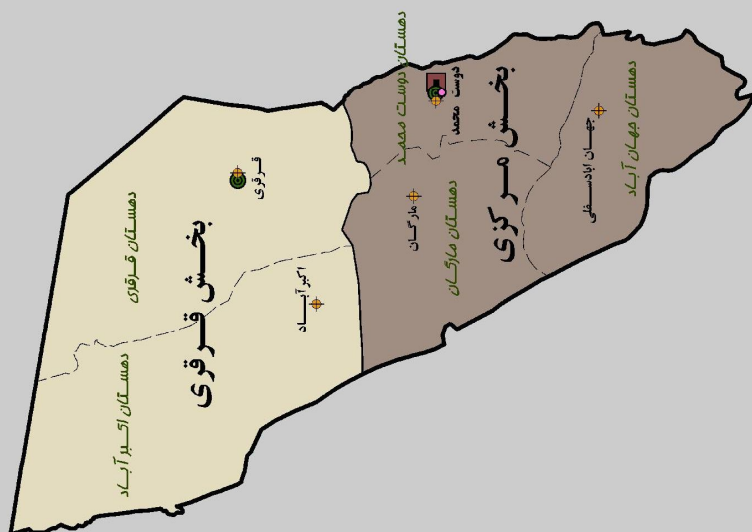
نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان هیرمند

با تکنیک بخش و دهستان

موقعیت در استان

استاندارد ملی هندستان و دیویدسون
معاونت برنامه ریزی
دفتر احداث و اطلاعات
کروماتیک و GIS

0 2 4 8 12 16 Kilometers

1-1- طول و عرض جغرافیایی شهرستان ها : سال 1389

عرض شمالی				طول شرقی				شهرستان
حداکثر		حداقل		حداکثر		حداقل		
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	
31	29	25	03	63	20	58	49	کل استان...
28	40	26	45	61	11	59	08	ایرانشهر .....
26	06	25	03	61	51	60	28	چابهار .....
28	53	27	26	62	47	60	15	خاش .....
28	08	26	45	60	11	58	49	دلگان.....
31	29	30	05	61	45	59	55	زابل .....
27	33	26	30	62	25	61	06	زابلی.....
30	46	28	33	61	53	59	25	زاهدان .....
30	59	30	36	61	49	61	30	زهک.....
28	05	26	33	63	20	61	43	سراوان .....
27	04	25	49	62	19	60	38	سرباز .....
27	54	26	32	62	31	61	12	سیب و سوران...
25	59	25	16	60	46	58	59	کنارک .....
27	04	25	51	61	15	58	50	نیکشهر .....
31	23	30	56	61	50	61	28	هیرمند .....

مأخذ - استانداری سیستان و بلوچستان.

1-2- تعداد شهرستان ، بخش ، شهر و دهستان براساس تقسیمات کشوری در پایان سال

تعداد دهستان	تعداد شهر	تعداد بخش	تعداد شهرستان	سال
70	11	23	6	1365
90	16	29	7	 1375
94	31	32	8	 1380
98	32	37	10	1385
98	32	37	10	1386
102	36	40	14	1387
102	36	40	14	1388
102	37	40	14	 1389

مأخذ - استانداری سیستان و بلوچستان.

3-1- مشخصات عمومی شهرستان‌ها براساس تقسیمات کشوری در پایان سال : 1389

شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
کل استان	187502	40	37	102
ایران شهر	18475	3	4	7
چابهار	13162	3	2	7
خاش	23105	3	2	11
دلگان	11755	2	1	5
زابل	13152	3	5	9
زابلی	6101	2	1	4
زاهدان	36581	4	3	8
زهک	945	2	1	4
سراوان	13905	3	5	8
سرباز	8594	4	3	11
سیب و سوران	6780	2	2	4
کنارک	11567	2	2	4
نیکشهر	22280	5	5	15
هیرمند	1100	2	1	5

مأخذ : معاونت برنامه ریزی استانداری - دفتر آمار و اطلاعات - گروه نقشه

4-1- تقسیمات کشوری در محدوده استان : سال 1389

شهرستان	نام و تعداد بخش	نام و تعداد شهر	نام و تعداد دهستان	تعداد آبادی کد دار
کل استان	40	37	102	9236
ایران شهر	3	4	7	677
	بزمان	بزمان	2	163
			بزمان	109
		بمپور	آب رئیس	54
			2	184
	بمپور	بمپور	بمپور شرقی	85
			بمپور غربی	99
		محمدان	3	330
			1	49
	مرکزی	ایران شهر	ابتر	237
			حومه	44
چابهار	3	2	7	530
			2	179
	پلان	-	پلان	110
			تلنگ	69
	دشتیاری	1	3	175
			باهو کلات	74
		نگور	سند میر ثوبان	31
			نگور	70
خاش	3	2	11	1280
			2	162
	ایرندگان	-	ایرندگان	34
			کهنوک	128
	مرکزی	1	5	586
			اسماعیل آباد	99
		خاش	پشتکوه	166
			سنگان	53
نوک آباد	1	4	کارواندر	117
			کوه سفید	151
	نوک آباد	نوک آباد	اسکل آباد	532
			تفتان جنوبی	68
	نازیل	گوهر کوه	122	183
			نازیل	159

4-1- تقسیمات کشوری در محدوده استان : سال 1389 (دنباله)

شهرستان	نام و تعداد بخش	نام و تعداد شهر	نام و تعداد دهستان	تعداد آبادی کد دار
دلگان.....	2	1	5	696
		-	2	420
	جلگه چاه هاشم	-	جلگه چاه هاشم	359
			چاه علی	61
		1	3	276
	مرکزی	گلمورتی	دلگان	226
			گنبد علوی	12
			هودیان	38
	3	5	9	422
		1	4	159
زابل.....	پشت آب	ادیمی	ادیمی	46
			بزی	37
			سفیدابه	49
			قائم آباد	27
		2	4	183
	شیب آب	محمدآباد	تیمورآباد	35
		علی اکبر	کوه خواجه	16
			لوتک	56
			محمد آباد	76
		2	1	80
	مرکزی	بنجار زابل	بنجار	80
	2	1	4	313
		-	2	76
زابلی.....	آشار	-	ایرافشان	32
			آشار	44
		1	2	237
	مرکزی	زابلی	بیرک	67
			زابلی	170
	4	3	8	2102
زاهدان.....	مرکزی	1	2	772
		زاهدان	چشمه زیارت	665
			حرمک	107
		1	2	409
	میرجاوه	میرجاوه	تمین	97
			لادیز	312
		1	2	385
	نصرت آباد	نصرت آباد	دومک	165
			نصرت آباد	220
		-	2	536
	کورین	-	شورو	151
			کورین	385

4-1- تقسیمات کشوری در محدوده استان : سال 1389 (دنباله)

شهرستان	نام و تعداد بخش	نام و تعداد شهر	نام و تعداد دهستان	تعداد آبادی کد دار
زهک.....	2	1	4	215
		-	2	116
	جزینک	-	جزینک	48
			خمک	68
	مرکزی	1	2	99
		زهک	خواجه احمد	25
سراوان.....	3	5	8	479
		1	3	173
	بم پشت	سیرکان	بم پشت	89
			کشتگان	29
			کوهک و اسفندک	55
		1	3	94
	جالق	جالق	جالق	19
			کله گان	31
			ناهوک	44
		3	2	212
	مرکزی	سراوان گشت	حومه	109
		محمدی	گشت	103
سرباز.....	4	3	11	713
		-	2	170
	پارود	-	پارود	84
			مورتان	86
		1	2	159
	پیشین	پیشین	پیشین	145
			زردین	14
		1	5	337
	سرباز	سرباز	سرباز	53
			سرکور	141
			کیشکور	51
			مینان	58
			نسکند	34
		1	2	47
	مرکزی	راسک	راسک و فیروز آباد	15
			جکیگور	32
سیب و سوران.....	2	2	4	275
		1	2	195
	مرکزی	سوران	پسکوه	82
			سیب و سوران	113
		1	2	80
	هیدوچ	هیدوچ	هیدوچ	37
			کنت	43

4-1- تقسیمات کشوری در محدوده استان: سال 1389 (دنباله)

شهرستان	نام و تعداد بخش	نام و تعداد شهر	نام و تعداد دهستان	تعداد آبادی کد دار	
کنارک.....	2	2	4	175	
	زراآباد	زراآباد	2	84	
			37	47	
			زراآباد غربی	91	
	مرکزی	کنارک	2	51	
			جهلیان	40	
			کهیر	1005	
	نیکشهر.....	5	5	15	134
		بنت	بنت	3	35
				توتان و مهمدان	47
دستگرد				52	
فنوج		فنوج	3	280	
			فنوج	111	
			کتیج	120	
قصرقند		قصرقند	مسکوتان	49	
			2	117	
			سار بوک	53	
هیرمند.....	لاشار	اسپکه	هلونچگان	64	
			3	237	
			چانف	104	
	مرکزی	نیکشهر	لاشار جنوبی	92	
			لاشار شمالی	41	
			4	237	
	قرقری	دوست محمد	چاهان	54	
			مخت	44	
			مهبان	58	
	مرکزی	دوست محمد	هیچان	81	
5			354		
2			83		
هیرمند.....	قرقری	دوست محمد	اکبرآباد	35	
			قرقری	48	
			3	271	
	مرکزی	دوست محمد	جهان آباد	69	
			دوست محمد	106	
			مارگان	96	

مأخذ: معاونت برنامه ریزی استانداری - دفتر آمار و اطلاعات - گروه نقشه

5-1- مساحت استان بر حسب وضعیت اراضی : سال 1389 (هکتار)

شهرستان	جمع	اراضی زراعی وباهی	جنگل	مرتع	اراضی مسکونی	بیابان و شنزار	سایر
کل استان..	18750278	409565	1208685	10565100	5024	5635715	926189
ایران شهر	3023023	52610	198881	2001848	797	738887	30000
چابهار	2472904	93886	138225	790932	489	553753	895619
خاش	2310527	39181	199047	1289737	292	782270	0
دلگان (1)	(3)	000	000	000	(4)	000	000
زابل	1519703	135846	55530	286579	917	1040831	0
زابلی (1)	(3)	000	000	000	(4)	000	000
زاهدان	3658105	32306	56246	2317186	1815 (2)	1249982	570
زهک	(3)	000	0	000	(4)	000	000
سراوان	2387992	28393	240008	1617321	591	501679	0
سرباز	1150001	11617	114858	869001	52	154473	0
سیب و سوران (1)	(3)	000	000	000	000	000	000
کنارک	(3)	000	0	000	(4)	000	000
نیکشهر	2228023	15726	205890	1392496	71	613840	0
هیرمند (1)	(3)	000	000	000	(4)	000	000

1- اطلاعات مربوط به شهرستانهای جدید التأسيس در دسترس نبوده و آمار دلگان با ایران شهر، زابلی و سیب و سوران با سراوان، زهک و هیرمند با زابل داده شده است .

2- وسعت اراضی مسکونی در شهرستان زاهدان در سال 89 مورد تجدید نظر قرار گرفت .

3- وسعت شهرستان های دلگان 11755، زابلی 6101، زهک 945، سیب و سوران 6780، کنارک 11567 و هیرمند 1100 کیلومتر مربع می باشد که به دلیل نداشتن آمار تفکیکی برای این شهرستانها در سایر ستونهای جدول به صورت مجموع با شهرستانهای نام برده در ردیف توضیح (1) در نظر گرفته شده است .

4- مساحت اراضی مسکونی در شهرستانهای دلگان 97، زابلی 172، زهک 70، کنارک 169 و هیرمند 48 هکتار می باشد که به دلیل نداشتن آمار تفکیکی برای این شهرستانها در سایر ستونهای جدول به صورت مجموع با شهرستانهای نام برده در ردیف توضیح (1) در نظر گرفته شده است .

مأخذ: سازمان مسکن و شهرسازی استان سیستان و بلوچستان.

سازمان جهاد کشاورزی استان سیستان و بلوچستان.

معاونت برنامه ریزی استانداری - دفتر آمار و اطلاعات - گروه نقشه

6- 1- مشخصات ایستگاه‌های هواشناسی : سال 1389

ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	نوع ایستگاه	سال تأسیس	ارتفاع از سطح دریا
ایران شهر	فرودگاه	سینوپتیک	1343	591/1
چابهار	کنار دریای بزرگ	سینوپتیک دریایی	1361	8/0
خاش	کیلومتر 2 جاده خاش	سینوپتیک	1364	1394/0
چاه محمد دلگان	چاه محمد دلگان	بارانسنجی	1374	349/0
راسک	راسک	سینوپتیک تکمیلی	1387	406/0
زابل	فرودگاه	سینوپتیک	1342	489/2
زابلی	زابلی	بارانسنجی	1356	1300/0
زاهدان	فرودگاه	سینوپتیک جو بالا	1327	1370/0
زهک	زهک	سینوپتیک کشاورزی	1371	495/0
سراوان	فرودگاه	سینوپتیک	1364	1195/0
سرباز	کیلومتر 2 جاده سراوان به خاش	اقلیم‌شناسی	1365	880/0
سیب و سوران	سیب و سوران	بارانسنجی	1356	1048/0
کنارک	نیروی هوایی کنارک	سینوپتیک	1361	12/0
نیکشهر	جنب پرسی گاز	سینوپتیک تکمیلی	1380	510/0
هیرمند	هیرمند	بارانسنجی	1374	486/0

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر ایرانشهر بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
28/0	16/2	39/5	20/1	35/9	فروردین .....
31/8	20/8	44/6	24/4	39/2	اردیبهشت .....
36/1	21/7	47/9	28/5	43/7	خرداد .....
38/9	28/3	48/4	32/0	45/8	تیر .....
35/8	25/6	46/0	28/6	43/1	مرداد .....
33/7	18/1	44/8	26/2	41/2	شهریور .....
30/4	18/2	41/1	22/2	38/5	مهر .....
22/7	8/6	34/8	14/7	30/6	آبان .....
16/9	4/9	27/6	8/1	25/6	آذر .....
14/3	1/2	26/3	6/8	21/8	دی .....
16/4	7/0	27/5	10/6	22/2	بهمن .....
21/4	11/7	35/5	14/9	28/0	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
330/10	10/0	0	6	37	0/0	0/0	فروردین .....
310/11	10/0	0	4	40	0/0	0/0	اردیبهشت .....
150/25	10/3	0	3	52	0/1	0/1	خرداد .....
350/13	10/4	0	1	54	0/0	0/0	تیر .....
330/15	9/9	0	3	54	1/1	1/1	مرداد .....
060/18	10/2	0	1	48	0/0	0/0	شهریور .....
240/15	10/2	0	6	49	0/0	0/0	مهر .....
310/19	9/9	0	28	75	0/3	0/3	آبان .....
220/09	9/4	0	4	53	0/0	0/0	آذر .....
260/09	7/9	0	3	95	1/4	3/0	دی .....
310/10	7/8	0	11	100	18/9	65/7	بهمن .....
290/07	8/6	0	4	95	11/2	21/8	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر چابهار بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
27/6	21/8	35/2	24/5	30/7	فروردین .....
28/8	24/4	35/6	26/9	32/5	اردیبهشت .....
30/5	22/4	34/8	28/3	32/6	خرداد .....
31/3	27/4	35/0	29/4	33/2	تیر .....
30/2	27/0	34/4	28/4	32/0	مرداد .....
29/0	24/2	36/2	26/7	31/3	شهریور .....
28/5	24/0	33/6	25/5	31/5	مهر .....
26/5	18/0	34/0	22/2	30/9	آبان .....
22/7	15/2	31/6	17/8	27/6	آذر .....
20/8	11/6	28/4	16/4	25/3	دی .....
21/6	15/6	27/0	18/5	24/8	بهمن .....
23/2	15/4	30/8	19/8	26/6	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
300/06	8/8	0	18	97	0/0	0/0	فروردین .....
240/07	9/7	0	43	87	0/0	0/0	اردیبهشت .....
30/14	9/2	0	54	99	78/3	118/8	خرداد .....
140/07	7/2	0	64	93	0/0	0/0	تیر .....
130/06	6/2	0	62	93	0/0	0/0	مرداد .....
160/06	7/8	0	20	100	0/0	0/0	شهریور .....
200/06	9/1	0	36	96	0/0	0/0	مهر .....
240/05	9/0	0	9	93	0/0	0/0	آبان .....
240/05	9/2	0	10	90	0/0	0/0	آذر .....
250/09	8/0	0	4	90	0/0	0/0	دی .....
250/09	7/6	0	24	95	7/7	7/7	بهمن .....
260/07	7/8	0	19	99	0/0	0/0	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر خاش بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
21/4	9/0	32/4	13/4	29/3	فروردین .....
25/2	11/1	37/9	17/4	33/0	اردیبهشت .....
29/0	16/3	41/1	21/0	36/9	خرداد .....
31/4	20/5	42/3	23/4	39/4	تیر .....
28/7	16/1	40/1	20/9	36/6	مرداد .....
25/9	9/4	39/6	17/4	34/4	شهریور .....
23/4	11/0	34/5	14/7	32/2	مهر .....
16/0	0/7	29/3	7/1	24/8	آبان .....
11/6	-3/3	23/7	1/6	20/9	آذر .....
8/4	-5/9	21/2	0/3	16/4	دی .....
10/0	-1/1	19/7	4/7	15/3	بهمن .....
14/7	2/8	30/5	8/0	21/4	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
300/12	10/7	0	9	50	0/0	0/0	فروردین .....
260/12	9/9	0	6	58	0/2	0/2	اردیبهشت .....
170/12	11/3	0	5	45	0/0	0/0	خرداد .....
350/14	11/7	0	3	67	0/0	0/0	تیر .....
320/12	11/3	0	6	35	0/0	0/0	مرداد .....
340/12	10/7	0	3	71	3/6	3/6	شهریور .....
310/11	10/2	0	7	68	0/3	0/3	مهر .....
210/11	9/6	0	2	70	0/5	0/5	آبان .....
210/11	9/1	7	4	55	0/0	0/0	آذر .....
190/13	8/0	15	4	97	18/3	20/9	دی .....
190/16	6/5	2	17	100	45/6	160/0	بهمن .....
250/13	8/4	0	7	100	13/6	19/8	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر دلگان ⁽¹⁾ بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق	متوسط	
-	-	-	-	-	فروردین .....
-	-	-	-	-	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	خرداد .....
-	-	-	-	-	تیر .....
-	-	-	-	-	مرداد .....
-	-	-	-	-	شهریور .....
-	-	-	-	-	مهر .....
-	-	-	-	-	آبان .....
-	-	-	-	-	آذر .....
-	-	-	-	-	دی .....
-	-	-	-	-	بهمن .....
-	-	-	-	-	اسفند .....

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت 6:30	ساعت 12:30			
فروردین	0/0	0/0	-	-	-	-	-
اردیبهشت	0/0	0/0	-	-	-	-	-
خرداد	5/2	5/2	-	-	-	-	-
تیر	0/0	0/0	-	-	-	-	-
مرداد	0/0	0/0	-	-	-	-	-
شهریور	0/0	0/0	-	-	-	-	-
مهر	0/0	0/0	-	-	-	-	-
آبان	0/0	0/0	-	-	-	-	-
آذر	0/0	0/0	-	-	-	-	-
دی	7/5	5/5	-	-	-	-	-
بهمن	68/0	41/0	-	-	-	-	-
اسفند	24/5	15/5	-	-	-	-	-

1- ایستگاه دلگان بارانسنجی می باشد.

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر زابل بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
23/1	6/8	38/3	14/8	31/5	فروردین .....
29/1	14/0	44/1	20/8	37/4	اردیبهشت .....
32/4	21/2	46/9	24/3	40/5	خرداد .....
36/8	22/9	48/2	29/0	44/6	تیر .....
34/6	24/4	46/4	28/0	41/2	مرداد .....
29/9	14/1	42/3	23/0	36/8	شهریور .....
27/7	14/8	40/0	19/9	35/4	مهر .....
17/8	2/4	31/8	9/9	25/7	آبان .....
10/9	-2/5	24/8	1/8	20/0	آذر .....
8/2	-6/4	20/4	0/9	15/5	دی .....
11/5	-0/9	22/3	4/8	18/3	بهمن .....
13/8	1/9	35/9	7/1	20/4	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
330/22	8/8	0	10	66	0/1	0/1	فروردین .....
300/23	9/5	0	10	82	1/6	3/9	اردیبهشت .....
330/23	11/5	0	5	50	0/0	0/0	خرداد .....
330/28	11/1	0	5	33	0/0	0/0	تیر .....
330/28	10/4	0	7	32	0/0	0/0	مرداد .....
330/31	9/0	0	6	33	0/0	0/0	شهریور .....
330/28	9/6	0	5	49	0/0	0/0	مهر .....
330/22	8/7	0	5	65	0/0	0/0	آبان .....
320/27	7/8	11	10	65	0/0	0/0	آذر .....
320/20	7/4	13	8	99	1/0	2/1	دی .....
150/19	6/4	2	15	97	8/6	20/1	بهمن .....
340/14	5/0	0	11	92	3/1	8/3	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر زابلی⁽¹⁾ بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
-	-	-	-	-	فروردین .....
-	-	-	-	-	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	خرداد .....
-	-	-	-	-	تیر .....
-	-	-	-	-	مرداد .....
-	-	-	-	-	شهریور .....
-	-	-	-	-	مهر .....
-	-	-	-	-	آبان .....
-	-	-	-	-	آذر .....
-	-	-	-	-	دی .....
-	-	-	-	-	بهمن .....
-	-	-	-	-	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
-	-	-	-	-	0/0	0/0	فروردین .....
-	-	-	-	-	3/8	6/8	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	2/5	2/5	خرداد .....
-	-	-	-	-	1/5	1/5	تیر .....
-	-	-	-	-	6/7	6/7	مرداد .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	شهریور .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	مهر .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	آبان .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	آذر .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	دی .....
-	-	-	-	-	35/0	63/5	بهمن .....
-	-	-	-	-	14/5	25/3	اسفند .....

1- ایستگاه زابلی بارانسنجی می باشد .

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر زاهدان بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
20/7	6/2	34/0	12/7	28/8	فروردین .....
24/9	9/8	38/5	16/9	32/9	اردیبهشت .....
27/6	12/6	40/6	19/7	35/5	خرداد .....
30/2	16/7	41/3	21/8	38/5	تیر .....
26/7	15/5	40/1	17/7	35/6	مرداد .....
23/7	6/4	37/3	14/6	32/9	شهریور .....
21/7	7/8	34/8	12/4	31/0	مهر .....
13/3	-2/0	28/1	3/7	22/9	آبان .....
8/7	-6/2	23/1	-2/2	19/5	آذر .....
5/7	-8/3	19/6	-3/0	14/5	دی .....
9/3	-4/4	20/1	3/4	15/2	بهمن .....
12/9	0/9	29/7	6/5	19/4	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
250/25	8/6	0	7	63	0/0	0/0	فروردین .....
250/19	8/5	0	5	86	8/4	12/1	اردیبهشت .....
250/18	11/6	0	23	34	0/0	0/0	خرداد .....
280/23	11/6	0	4	31	0/0	0/0	تیر .....
340/15	11/8	0	5	33	0/0	0/0	مرداد .....
340/16	10/7	0	2	37	0/0	0/0	شهریور .....
340/16	10/2	0	6	53	0/0	0/0	مهر .....
340/16	9/6	6	11	69	2/0	2/0	آبان .....
340/13	8/9	27	9	56	0/0	0/0	آذر .....
240/20	7/5	24	4	95	2/7	3/8	دی .....
220/23	7/2	7	16	84	24/7	57/5	بهمن .....
220/21	7/9	0	5	100	12/0	23/2	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان.

7-1- وضع جوی شهر زهک بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
معدل حداکثر	معدل حداقل	معدل مطلق	حداکثر مطلق	متوسط	
31/4	14/8	38/6	6/8	23/1	فروردین .....
37/5	20/7	44/5	11/8	29/1	اردیبهشت .....
40/6	24/2	48/0	20/0	32/4	خرداد .....
44/5	29/0	48/4	23/0	36/7	تیر .....
40/7	27/3	45/5	24/0	34/0	مرداد .....
36/8	21/9	41/8	15/2	29/3	شهریور .....
35/6	19/3	39/6	15/4	27/4	مهر .....
26/0	10/0	32/4	4/2	18/0	آبان .....
20/4	2/0	25/2	-3/2	11/2	آذر .....
15/7	0/7	19/8	-5/0	8/2	دی .....
18/7	5/0	23/4	-0/6	11/8	بهمن .....
21/1	7/1	36/8	1/0	14/1	اسفند .....

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت 6:30	ساعت 12:30			
فروردین	0/0	0/0	64	8	0	9/5	360/14
اردیبهشت	2/7	2/4	71	7	0	10/2	080/12
خرداد	0/0	0/0	43	3	0	11/8	360/15
تیر	0/0	0/0	30	6	0	10/8	340/19
مرداد	0/0	0/0	26	5	0	10/6	350/18
شهریور	0/0	0/0	46	2	0	11/6	330/24
مهر	0/0	0/0	48	5	0	9/7	340/14
آبان	0/0	0/0	65	4	0	8/9	340/14
آذر	0/0	0/0	69	6	10	8/5	330/18
دی	2/3	1/3	97	4	15	7/8	350/15
بهمن	20/5	12/8	99	9	2	6/7	220/16
اسفند	6/6	1/7	93	8	0	6/7	340/16

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان.

7-1- وضع جوی شهر سراوان بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
24/0	11/6	35/7	16/0	32/0	فروردین .....
27/6	16/4	41/1	19/9	35/2	اردیبهشت .....
30/6	9/0	42/4	22/9	38/3	خرداد .....
33/7	24/0	43/4	26/6	40/8	تیر .....
31/5	21/4	41/7	24/8	38/1	مرداد .....
27/8	11/4	40/0	20/0	35/5	شهریور .....
25/0	12/6	35/9	16/3	33/6	مهر .....
17/1	25/0	31/0	8/8	25/4	آبان .....
11/9	-2/8	25/3	2/3	21/5	آذر .....
10/1	18/0	22/8	2/3	-3/6	دی .....
12/7	0/1	22/8	6/4	19/0	بهمن .....
16/6	5/4	33/0	10/6	23/0	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
270/19	10/0	0	8	44	0/0	0/0	فروردین .....
200/15	9/4	0	8	68	0/3	0/3	اردیبهشت .....
050/12	10/7	0	6	80	1/0	1/0	خرداد .....
360/11	10/9	0	4	79	0/0	0/0	تیر .....
010/11	10/0	0	7	70	0/0	0/0	مرداد .....
050/14	10/4	0	5	71	0/0	0/0	شهریور .....
020/15	10/1	0	6	62	0/0	0/0	مهر .....
300/16	9/9	0	3	64	0/0	0/0	آبان .....
040/16	9/8	5	5	47	0/0	0/0	آذر .....
040/15	8/5	3	5	79	0/4	0/6	دی .....
280/21	7/5	0	14	95	22/8	47/1	بهمن .....
240/17	8/7	0	3	100	23/8	38/4	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان.

7-1- وضع جوی شهر سرباز بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
26/4	14/0	38/0	18/7	34/1	فروردین .....
29/6	19/0	42/0	22/4	36/9	اردیبهشت .....
31/7	18/0	43/0	24/3	39/1	خرداد .....
33/5	30/0	45/0	27/0	39/9	تیر .....
31/8	22/0	42/0	25/0	38/6	مرداد .....
30/3	15/0	41/0	22/5	38/1	شهریور .....
27/7	16/0	39/0	19/4	36/0	مهر .....
20/5	6/0	34/0	12/0	29/0	آبان .....
15/1	1/0	28/0	4/7	25/6	آذر .....
13/3	1/0	29/8	4/5	22/1	دی .....
14/5	4/0	27/0	7/9	21/0	بهمن .....
18/9	6/0	34/0	11/4	26/4	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت) ⁽¹⁾	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
360/08	000	0	10	51	0/0	0/0	فروردین .....
220/08	000	0	8	69	3/5	5/5	اردیبهشت .....
180/10	000	0	2	76	25/0	52/0	خرداد .....
180/10	000	0	8	80	7/0	7/0	تیر .....
310/10	000	0	4	82	19/5	26/0	مرداد .....
090/08	000	0	7	66	9/5	9/5	شهریور .....
180/10	000	0	10	78	0/0	0/0	مهر .....
310/04	000	0	7	87	9/0	9/0	آبان .....
310/04	000	0	9	73	1/0	1/0	آذر .....
310/06	000	0	1	83	1/0	1/0	دی .....
180/06	000	0	36	92	84/0	110/5	بهمن .....
270/06	000	0	10	91	11/0	17/8	اسفند .....

1- ایستگاه سرباز اقلیم شناسی می باشد .

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر سیب و سوران ⁽¹⁾ بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
-	-	-	-	-	فروردین .....
-	-	-	-	-	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	خرداد .....
-	-	-	-	-	تیر .....
-	-	-	-	-	مرداد .....
-	-	-	-	-	شهریور .....
-	-	-	-	-	مهر .....
-	-	-	-	-	آبان .....
-	-	-	-	-	آذر .....
-	-	-	-	-	دی .....
-	-	-	-	-	بهمن .....
-	-	-	-	-	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
-	-	-	-	-	0/0	0/0	فروردین .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	خرداد .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	تیر .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	مرداد .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	شهریور .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	مهر .....
-	-	-	-	-	000	000	آبان .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	آذر .....
-	-	-	-	-	0/0	0/0	دی .....
-	-	-	-	-	30/5	53/0	بهمن .....
-	-	-	-	-	15/0	26/5	اسفند .....

1- ایستگاه سیب و سوران بارانسنجی می باشد.

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان.

7-1- وضع جوی شهر کنارک بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
28/6	17/2	40/8	21/2	36/0	فروردین .....
30/5	20/0	44/2	24/2	36/7	اردیبهشت .....
31/5	23/0	41/6	27/2	35/8	خرداد .....
32/6	26/2	41/2	29/1	36/1	تیر .....
30/8	24/4	39/0	27/7	34/0	مرداد .....
29/6	19/0	38/2	25/3	34/4	شهریور .....
29/3	19/6	41/0	23/0	35/6	مهر .....
25/1	11/4	36/4	17/1	33/0	آبان .....
20/7	9/0	32/4	12/0	29/3	آذر .....
18/8	5/2	29/0	11/5	26/0	دی .....
20/3	3/8	28/0	14/8	25/9	بهمن .....
22/9	12/2	36/6	15/9	29/9	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
230/20	9/3	0	7	100	0/0	0/0	فروردین .....
240/14	10/2	0	8	98	0/0	0/0	اردیبهشت .....
090/21	10/3	0	14	95	33/4	44/9	خرداد .....
120/11	8/9	0	39	91	0/0	0/0	تیر .....
130/10	8/5	0	37	89	0/0	0/0	مرداد .....
220/09	8/7	0	6	93	0/0	0/0	شهریور .....
230/09	9/6	0	11	98	0/0	0/0	مهر .....
230/13	9/6	0	52	98	0/0	0/0	آبان .....
230/09	9/2	0	7	98	0/0	0/0	آذر .....
280/12	8/4	0	2	95	0/6	1/0	دی .....
230/16	8/1	0	14	98	5/5	6/4	بهمن .....
130/10	8/2	0	9	100	0/0	0/0	اسفند .....

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر نیکشهر بر حسب ماه : سال 1389

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
30/5	19/2	41/0	23/1	37/8	فروردین .....
33/1	22/3	46/6	26/0	40/2	اردیبهشت .....
35/2	23/5	46/4	28/0	42/4	خرداد .....
35/5	25/5	48/0	29/0	42/1	تیر .....
34/1	25/0	44/5	27/5	40/7	مرداد .....
33/5	22/4	44/2	26/3	40/7	شهریور .....
31/5	22/6	41/2	24/4	38/7	مهر .....
25/6	13/6	37/5	18/7	32/6	آبان .....
20/9	9/6	31/7	13/2	28/6	آذر .....
18/1	24/6	30/2	11/5	7/4	دی .....
18/9	9/6	26/7	13/5	24/2	بهمن .....
23/4	12/6	38/6	17/3	29/8	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
300/20	10/3	0	4	48	0/0	0/0	فروردین .....
280/16	10/4	0	5	73	0/0	0/0	اردیبهشت .....
80/24	10/7	0	54	84	4/5	4/5	خرداد .....
080/19	10/1	0	6	84	1/6	1/6	تیر .....
020/15	10/2	0	5	80	0/0	0/0	مرداد .....
360/17	10/3	0	3	85	0/0	0/0	شهریور .....
110/19	10/4	0	4	89	0/0	0/0	مهر .....
360/12	10/0	0	4	82	0/0	0/0	آبان .....
020/12	9/8	0	4	62	0/0	0/0	آذر .....
340/11	8/1	0	4	90	0/0	0/0	دی .....
280/16	7/4	0	9	100	44/5	49/7	بهمن .....
260/10	8/5	0	5	100	3/9	7/8	اسفند .....

• مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

7-1- وضع جوی شهر هیرمند⁽¹⁾ بر حسب ماه : سال 1389

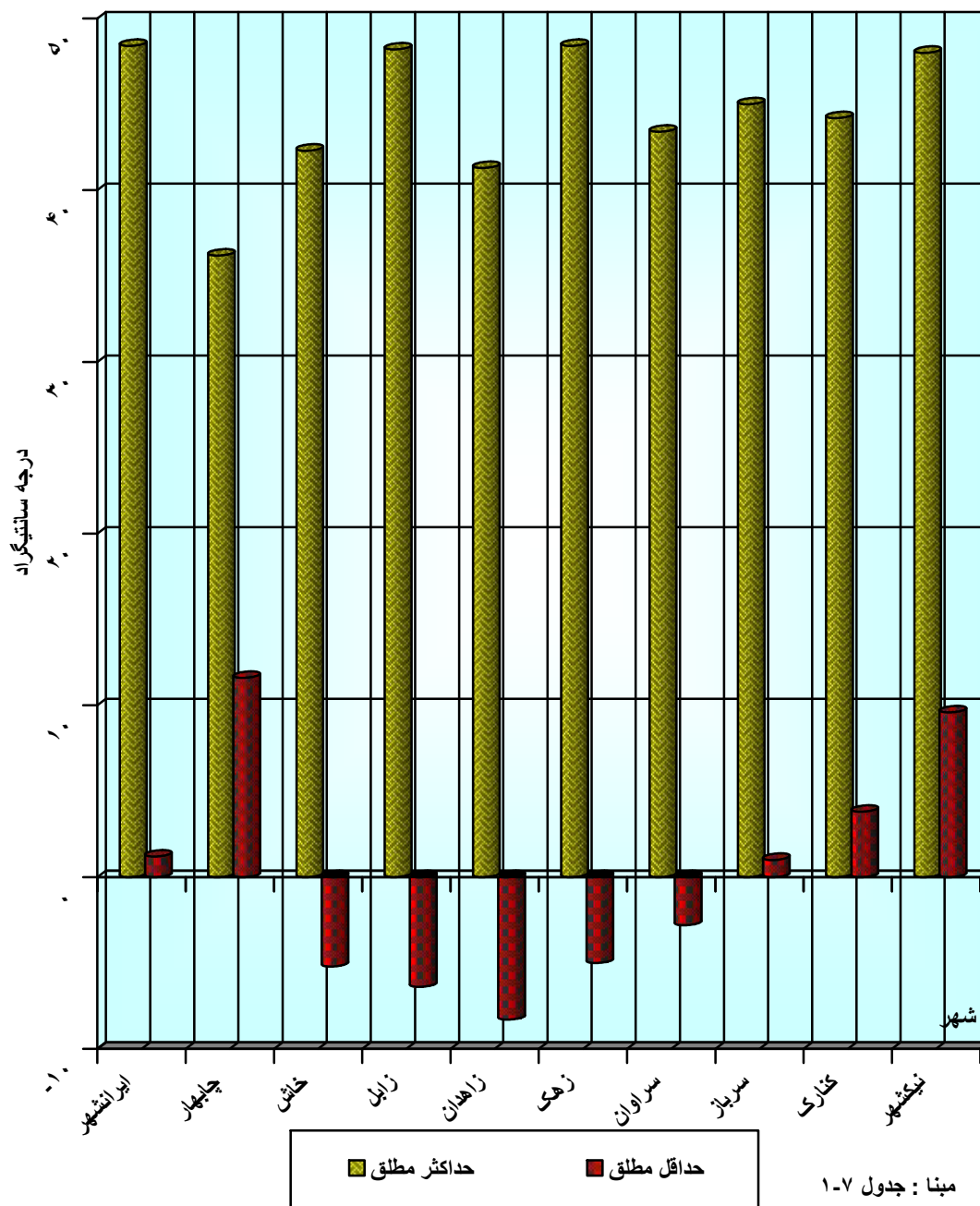
دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
-	-	-	-	-	فروردین .....
-	-	-	-	-	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	خرداد .....
-	-	-	-	-	تیر .....
-	-	-	-	-	مرداد .....
-	-	-	-	-	شهریور .....
-	-	-	-	-	مهر .....
-	-	-	-	-	آبان .....
-	-	-	-	-	آذر .....
-	-	-	-	-	دی .....
-	-	-	-	-	بهمن .....
-	-	-	-	-	اسفند .....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	میانگین ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
			ساعت 12:30	ساعت 6:30			
-	-	-	-	-	000	000	فروردین .....
-	-	-	-	-	000	000	اردیبهشت .....
-	-	-	-	-	000	000	خرداد .....
-	-	-	-	-	000	000	تیر .....
-	-	-	-	-	000	000	مرداد .....
-	-	-	-	-	000	000	شهریور .....
-	-	-	-	-	000	000	مهر .....
-	-	-	-	-	000	000	آبان .....
-	-	-	-	-	000	000	آذر .....
-	-	-	-	-	000	000	دی .....
-	-	-	-	-	000	000	بهمن .....
-	-	-	-	-	000	000	اسفند .....

1- ایستگاه هیرمند بارانسنجی می باشد.

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

1-1 حداکثر و حداقل مطلق درجه حرارت شهرستانهای استان 1389

8-1- بارندگی⁽¹⁾ ماهانه شهرها طی دوره بلند مدت (میلی متر)

شرح	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور
ایران شهر (1353-89)						
حداکثر	88/4	36/0	83/2	81/7	80/0	27/4
حداقل	0/2	0/3	0/1	0/1	0/3	0/1
متوسط	10/5	4/6	5/3	7/3	8/8	2/5
چابهار (1361-89)						
حداکثر	63/4	5/7	118/8	37/8	15/1	4/0
حداقل	0/2	0/5	2/2	0/4	1/0	0/3
متوسط	6/7	0/3	7/9	3/3	2/1	0/2
خاش (1365-89)						
حداکثر	84/0	30/3	41/7	24/9	5/9	12/4
حداقل	0/4	0/1	0/2	0/1	0/2	0/2
متوسط	13/5	3/0	3/9	2/6	0/8	0/9
دلگان (1387-89)						
حداکثر	65/7	0/0	5/2	0/0	0/0	0/0
حداقل	65/7	0/0	5/2	0/0	0/0	0/0
متوسط	21/9	0/0	1/7	0/0	0/0	0/0
زابل (1353-89)						
حداکثر	39/0	18/9	5/4	1/6	0/6	0/0
حداقل	0/3	0/2	0/2	0/3	0/3	0/0
متوسط	6/5	1/4	0/2	0/1	0/0	0/0
زابلی (1387-89)						
حداکثر	61/3	6/8	3/8	1/5	11/0	0/0
حداقل	61/3	6/8	2/5	1/4	3/0	0/0
متوسط	20/4	2/3	2/1	0/5	6/9	0/0
زاهدان (1353-89)						
حداکثر	41/1	40/6	20/3	10/0	23/0	11/2
حداقل	0/2	0/1	0/1	0/2	5/4	0/1
متوسط	8/7	5/0	1/9	0/8	1/2	0/4
زهک (1373-89)						
حداکثر	26/0	26/2	5/0	5/8	0/4	0/0
حداقل	0/8	0/2	0/5	5/8	0/4	0/0
متوسط	4/5	3/2	0/3	0/3	0/0	0/0
سراوان (1365-89)						
حداکثر	48/2	43/7	39/3	91/9	35/6	8/2
حداقل	0/1	0/3	0/7	0/3	0/1	1/8
متوسط	9/9	4/7	8/1	10/0	4/0	1/2
سرباز (1384-89)						
حداکثر	26/3	9/0	137/5	38/0	56/5	28/0
حداقل	1/0	5/5	0/8	5/0	1/0	1/0
متوسط	4/7	2/4	36/4	8/3	27/0	7/0

8-1- بارندگی ماهانه طی دوره بلند مدت (میلی متر)

شرح	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور
سیب و سوران (1387-89)						
..... حداکثر	44/1	0/0	3/6	0/0	0/0	0/0
..... حداقل	44/1	0/0	3/6	0/0	0/0	0/0
..... متوسط	14/7	0/0	1/2	0/0	0/0	0/0
کنارک (1381-89)						
..... حداکثر	6/4	0/0	161/1	16/5	12/0	11/9
..... حداقل	1/2	0/0	0/5	12/5	12/0	11/9
..... متوسط	0/8	0/0	22/9	3/2	1/3	1/3
نیکشهر (1380-89)						
..... حداکثر	110/8	8/6	159/9	40/7	31/9	10/7
..... حداقل	2/2	0/1	1/5	0/3	4/5	0/8
..... متوسط	15/5	1/9	31/2	8/5	7/8	2/8
هیرمند (1388-89)						
..... حداکثر	000	000	000	000	000	000
..... حداقل	000	000	000	000	000	000
..... متوسط	000	000	000	000	000	000

8-1- بارندگی ماهانه طی دوره بلند مدت (میلی متر)

شرح	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
ایران شهر (89-1353)						
حد اکثر	31/0	35/4	66/3	155/1	77/2	75/6
حد اقل	0/4	0/1	0/1	0/1	0/1	0/5
متوسط	1/2	2/9	10/6	18/2	25/1	19/7
چابهار (89-1361)						
حد اکثر	20/0	198/6	164/6	163/2	137/7	76/3
حد اقل	1/0	0/1	0/2	0/2	1/0	0/3
متوسط	0/7	9/7	21/4	21/1	24/8	16/1
خاش (89-1365)						
حد اکثر	16/8	31/8	158/3	177/6	160/0	183/1
حد اقل	0/2	0/3	0/4	3/1	1/5	0/5
متوسط	1/3	2/4	17/0	34/9	37/9	34/8
دلگان (89-1387)						
حد اکثر	0/0	0/0	40/0	18/1	68/0	24/5
حد اقل	0/0	0/0	5/3	3/4	18/4	19/5
متوسط	0/0	0/0	15/1	9/7	42/3	14/7
زابل (89-1353)						
حد اکثر	63/4	13/2	37/4	70/0	46/1	106/1
حد اقل	0/2	0/3	0/1	0/3	0/2	1/0
متوسط	2/4	1/9	6/4	13/6	11/2	15/4
زابلی (89-1387)						
حد اکثر	0/0	0/0	22/0	30/5	63/5	26/8
حد اقل	0/0	0/0	15/8	10/0	23/0	25/3
متوسط	0/0	0/0	12/6	13/5	45/3	17/4
زاهدان (89-1353)						
حد اکثر	37/2	27/7	197/0	55/3	82/6	63/3
حد اقل	0/1	0/2	0/2	0/1	0/1	0/7
متوسط	3/3	2/7	12/7	15/1	14/5	11/8
زهک (89-1373)						
حد اکثر	1/4	3/4	20/4	46/5	29/6	63/5
حد اقل	0/4	0/6	0/2	0/2	0/3	1/1
متوسط	0/1	0/8	4/4	9/4	11/9	11/1
سراوان (89-1365)						
حد اکثر	46/0	55/8	60/6	90/2	58/1	58/1
حد اقل	0/3	0/2	0/5	0/1	0/7	0/4
متوسط	2/2	3/7	9/6	15/0	20/2	17/9
سرباز (89-1384)						
حد اکثر	7/5	21/0	58/0	160/0	110/5	61/0
حد اقل	1/5	6/5	1/0	1/0	2/5	14/0
متوسط	1/5	6/1	17/8	36/8	36/5	19/1

8-1- بارندگی ماهانه طی دوره بلند مدت (میلی متر)

شرح	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
سیب و سوران (89-1388)						
..... حداکثر	0/0	0/0	31/5	60/5	53/0	26/5
..... حداقل	0/0	0/0	12/7	4/0	23/6	13/0
..... متوسط	0/0	0/0	14/7	21/5	40/4	13/2
کنارک (89-1381)						
..... حداکثر	0/0	9/2	66/2	167/7	77/0	37/8
..... حداقل	0/0	9/2	2/1	1/0	2/2	24/0
..... متوسط	0/0	1/0	13/3	27/3	28/9	10/3
نیکشهر (89-1380)						
..... حداکثر	4/1	30/5	71/8	198/3	81/6	132/3
..... حداقل	0/1	25/9	0/8	0/7	3/0	7/8
..... متوسط	0/7	5/6	15/4	38/1	22/8	25/0
هیرمند (89-1388)						
..... حداکثر	000	000	000	000	000	000
..... حداقل	000	000	000	000	000	000
..... متوسط	000	000	000	000	000	000

1- حداقل بارندگی از سالهایی که بارش رخ داده انتخاب می شود.

مأخذ - اداره کل هواشناسی استان سیستان و بلوچستان .

9-1- پارامترهای فیزیکی و شیمیایی اندازه گیری شده در آب رودخانه هیرمند (سیستان)

دفعات خارج از حد مجاز		دفعات نمونه برداری شده		میزان مجاز برای ماهی ها	واحد	شرح
1389	1388	1389	1388			
2	-	7	5	7/6-8/2	-	اسیدیته.....PH
-	-	7	5	مقاوم	Ms/cm	هدایت الکتریکی .....E.C
-	-	-	5	200-300	ppm	مواد معدنی در آب.....T.SS
2	-	7	5	5-8	ppm	اکسیژن محلول .....D.O
0	-	7	5	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای بیوشیمیایی.....BOD
0	-	7	5	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی ....COD

حداکثر		حداقل		شرح
1389	1388	1389	1388	
8/5	7/9	7/1	7/7	اسیدیته.....PH
1500	801	1000	500	هدایت الکتریکی .....E.C
-	239	-	110	مواد معدنی در آب.....T.SS
8	7	3	5	اکسیژن محلول .....D.O
22	0	0	0	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای بیوشیمیایی.....BOD5
12	0	0	0	اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی ....COD

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

9-1- پارامترهای فیزیکی و شیمیایی اندازه گیری شده در آب رودخانه (لادیز)

دفعات خارج از حد مجاز		دفعات نمونه برداری شده		میزان مجاز برای ماهی ها	واحد	شرح
1389	1388	1389	1388			
0	0	1	1	7/6-8/2	-	اسیدیته.....PH
0	0	1	1	مقاوم	Ms/cm	هدایت الکتریکی .....E.C
-	1	0	1	200-300	ppm	مواد معدنی در آب.....T.SS
0	1	1	1	5-8	ppm	اکسیژن محلول .....D.O
-	0	0	1	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز و اکنشهای بیوشیمیایی.....BOD
-	0	0	1	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی ....COD

حداکثر		حداقل		شرح
1389	1388	1389	1388	
7/7	7/8	7/7	7/8	اسیدیته.....PH
802	520	802	520	هدایت الکتریکی .....E.C
-	100	-	100	مواد معدنی در آب.....T.SS
8	10	8	10	اکسیژن محلول .....D.O
-	0	-	0	اکسیژنهای مورد نیاز و اکنشهای بیوشیمیایی.....BOD5
-	0	-	0	اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی ....COD

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

9-1- پارامترهای فیزیکی و شیمیایی اندازه گیری شده در آب رودخانه (بمپور)

دفعات خارج از حد مجاز		دفعات نمونه برداری شده		میزان مجاز برای ماهیها	واحد	شرح
1389	1388	1389	1388			
0	1	2	2	7/6-8/2	-	PH.....اسیدیته
0	0	2	2	مقاوم	Ms/cm	E.C.....هدایت الکتریکی
-	1	0	2	200-300	ppm	TSS .....مواد معدنی در آب
0	1	2	2	5-8	ppm	D.O.....اکسیژن محلول
-	0	0	2	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای BOD.....بیوشیمیایی
-	0	0	2	-	ppm	COD.....اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی

حداکثر		حداقل		شرح
1389	1388	1389	1388	
7/71	8	7/3	7/5	PH .....اسیدیته
802	500	425	320	E.C.....هدایت الکتریکی
-	1000	-	280	T.SS.....مواد معدنی در آب
8	10	7	7	D.O.....اکسیژن محلول
-	0	-	0	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای BOD5.....بیوشیمیایی
-	0	-	0	COD.....اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

9-1- پارامترهای فیزیکی و شیمیایی اندازه گیری شده در آب رودخانه پیشین (سرباز)

دفعات خارج از حد مجاز		دفعات نمونه برداری شده		میزان مجاز برای ماهیها	واحد	شرح
1389	1388	1389	1388			
0	0	3	2	7/6-8/2	-	PH.....اسیدیته
0	-	3	2	مقاوم	Ms/cm	E.C.....هدایت الکتریکی
-	1	0	2	200-300	ppm	T.SS .....مواد معدنی در آب
0	1	3	2	5/8	ppm	D.O.....اکسیژن محلول
-	0	0	2	-	ppm	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای BOD.....بیوشیمیایی
-	0	0	2	-	ppm	COD.....اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی

حداکثر		حداقل		شرح
1389	1388	1389	1388	
7/68	8	7/4	7/7	PH .....اسیدیته
1010	580	620	110	E.C.....هدایت الکتریکی
-	273	-	125	T.SS.....مواد معدنی در آب
7/8	7/5	7	10	D.O.....اکسیژن محلول
-	0	-	0	اکسیژنهای مورد نیاز واکنشهای BOD5 .....بیوشیمیایی
-	0	-	0	COD.....اکسیژنهای مورد نیاز شیمیایی

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

10-1- مساحت پارک های جنگلی طبیعی، فضاهاى سبز و ذخیره گاه های جنگلی در پایان سال: 1389 (هکتار)

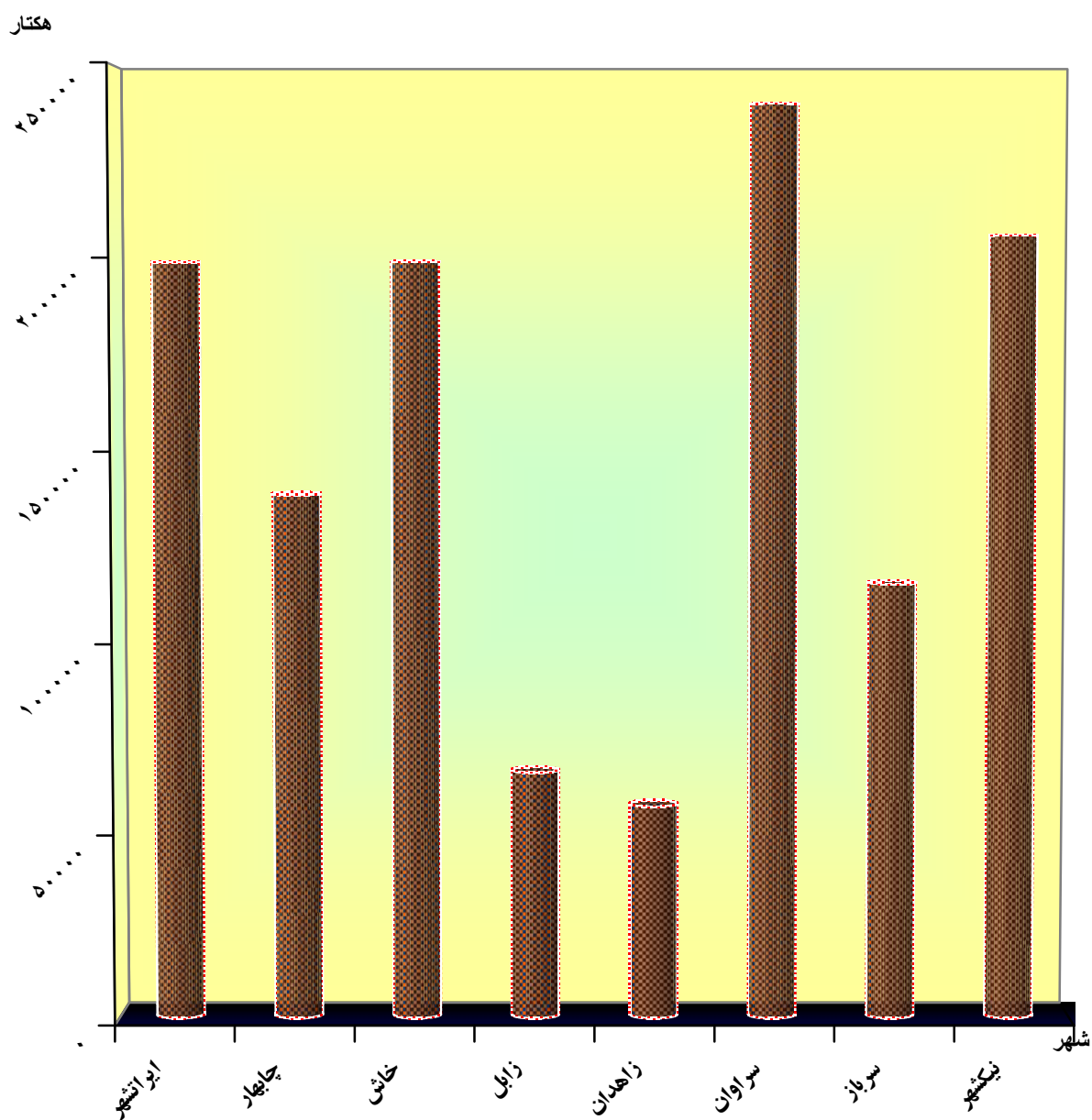
شهرستان	جمع	عرصه های جنگلی	پارک های جنگلی طبیعی	فضاهای سبز	ذخیره گاه های جنگلی
کل استان	1210125	1208685	0	360	1080
ایران شهر	198881	198881	0	0	0
چابهار	138575	138225	0	0	350
خاش	199302	199047	0	5	250
دلگان ⁽¹⁾	000	000	0	000	0
زابل	55630	55530	0	100	0
زابلی ⁽¹⁾	000	000	0	000	0
زاهدان	56446	56246	0	200	0
زهک	20	000	0	20	0
سراوان	240033	240008	0	25	0
سرباز	114863	114858	0	5	0
سیب و سوران ⁽¹⁾	000	000	0	000	0
کنارک ⁽¹⁾	000	000	0	000	0
نیکشهر	206375	205890	0	5	480
هیرمند ⁽¹⁾	000	000	0	000	0

1- به دلیل نداشتن آمار تفکیکی آمار دلگان با ایران شهر، زابلی و سیب و سوران با سراوان، هیرمند با زابل و کنارک با چابهار داده شده است.

مأخذ - سازمان جهاد کشاورزی استان سیستان و بلوچستان .
اداره کل منابع طبیعی استان سیستان و بلوچستان.

2- 1 مساحت عرصه های جنگلی در سال 1389

مساحت عرصه های جنگلی

جدول مبنا : ۱-۱۰

11-1- تعداد انواع پرندگان مهاجر آبی و کنار آبی مشاهده شده در سواحل و تالاب های استان؛ سال 1389

تعداد مشاهده شده	نوع پرنده
24134	جمع .....
3003	..... باکلان
607	..... پلیکان
504	..... انواع حواصیل
317	..... انواع اگرت
20	..... کفچه نوک
246	..... فلامینگو
54	..... چوب پا
2895	..... انواع سلیم
1023	..... گیلان شاه
1193	..... انواع آیچلیک
9783	..... انواع کاکائی
2	..... آوست
44	..... انواع چاخ لقی
83	..... عقاب ماهی گیر
222	..... انواع کشیم
1015	..... انواع اردک ها و مرغابی
1004	..... چنگر
2119	..... پرستوی دریایی

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

12-1- تعداد انواع پستانداران مشاهده شده در مناطق آزاد و تحت مدیریت استان : سال 1389

تعداد مشاهده شده	نوع پستاندار
5085	جمع .....
6	سمورسنگی .....
9	پلنگ .....
1400	گراز .....
6	خرس سیاه .....
8	کفتار .....
60	خار پشت .....
9	گره وحشی .....
16	سنجاب بلوچی .....
60	خدنگ .....
6	گرگ .....
95	شغال .....
60	تشی .....
85	روباه .....
1400	خرگوش .....
180	قوچ و میش .....
155	جبیر .....
130	کل و بز .....
1400	انواع خفاش .....
0	سایر .....

مأخذ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.

